

สารบัญ

ครั้งที่ ๔/๒๕๓๕ (สามัญ) สมัยที่ ๒

๑. รับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑๕,
๒๐/๒๕๓๕ วิสามัญ (สมัยที่ ๒) กับ
ครั้งที่ ๑/๒๕๓๕ (สามัญ) สมัยที่ ๒
๒. ญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไป ของนาย
เลียง ไชยกาล

๑๕๕

๑๕๕-๒๐๕

รายงานการประชุมสภาผู้แทนราษฎร

ครั้งที่ ๔/๒๔๗๘ (สามัญ) สมัยที่ ๒

วันเสาร์ที่ ๒๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘

ณ พระที่นั่งอนันตสมาคม

เริ่มประชุมเวลา ๑๕.๓๓ นาฬิกา

ประธานสภา ฯ กล่าววา วันนี้มีสมาชิกมาประชุม ๑๓๐ ท่าน
เป็นองค์ประชุมแล้ว ข้าพเจ้า ขอให้ท่านรับรองรายงานการประชุมครั้งที่
๑๘, ๒๐/๒๔๗๘ (สามัญ) (สมัยที่ ๒) กับครั้งที่ ๓/๒๔๗๘ (สามัญ) สมัย
ที่ ๒ ไม่มีผู้ใดคัดค้าน ข้าพเจ้าจะถือว่าที่ประชุมรับรองรายงานทั้ง ๓ ฉบับ
แล้ว

ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

ประธานสภา ฯ กล่าววา เป็นอันว่าที่ประชุมรับรองรายงาน
เหล่านี้แล้ว ด้วยข้าพเจ้าได้รับหนังสือจากรัฐบาลขอให้เปลี่ยนระเบียบ
วาระในวันนี้ คือให้เอาญัตติของนายเตียง โยถาคัด ขึ้นมาอภิปราย ผู้ใด
จะคัดค้านหรือไม่

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช
กล่าววา ญัตตินี้เป็นญัตติที่ควรจะได้อภิปรายกันให้หนักแน่นตามสมควร
แต่ถ้าเมื่อรัฐบาลขอเปลี่ยนโดยสมาชิกทั้งหลายไม่ทันรู้ตัวเช่นนั้น การ
อภิปรายก็ย่อมจะน้อยไป ข้าพเจ้าเห็นว่าควรจะได้เลื่อนไปในวันอังคาร ใน
ญัตติที่เบ็ดเสร็จไป

ประธานสภา ฯ กล่าววา มีสมาชิกขอเลื่อน ผู้ใดจะอภิปราย
บ้าง

ค. เทียม ศรีพิสิฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม กล่าวว่ ใน การที่ม็อดสมาชิกเสนอญัตติเบ็ดคือภิปรายโดยทั่วไปในสภาาน ข้าพเจ้าเห็น เป็นการสมควรอย่างยิ่งที่จะได้เริ่มกระทำเดี่ยแต่เดานี้ เพราะโดยเหตุที่ว่า ระเบียบวาระการประชุมของสภาเรามีบรรจุย่มากมาย เวลาที่ใช้ประชุม น้อยเต็มที เพราะฉะนั้นเมื่อมีโอกาสที่จะได้กระทำแล้ว ก็ควรที่สภาจะ ทำเป็นอย่างยิ่ง อนึ่ง การที่เราจะรอช้าไปวันหลัง อาจจะเปลี่ยนแปลงใน การบางอย่าง ซึ่งรัฐบาลอาจจะมีการเตรียมตัวอย่างหนึ่งอย่างใดก็ได้ เพราะฉะนั้นเป็นโอกาสของสมาชิกอย่างยิ่งที่จะพร้อมเพรียงกัน เมื่อต้อง การจะเบ็ดคือภิปรายแล้วก็ควรจะรอภิปรายในเดานี้ ผู้ใดเห็นด้วยขอได้โปรด รับรอง

ร.ต. สอน วงษ์โต พระพิณจนากร รับรอง

นายเตียง ไชยกลิต ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว ว่ การที่ข้าพเจ้าเสนอญัตติขณน ถ้ามองไปในแง่ดี ก็เป็นเรื่องที่เราจะ ช่วยกันเพื่อความปรับปรุงความก้าวหน้าของชาติให้ดีขึ้น เรื่องนี้โดยทั่วไป ข้าพเจ้าตั้งใจที่จะให้เพื่อนสมาชิกเข้าใจในเรื่องภาษีอากร เฉพาะอย่างยิ่ง คานา แต่การที่รัฐบาลขอเช่นนี้ถ้าให้ข้าพเจ้าหรือเพื่อนสมาชิกรู้ตัวก่อน สัก ๓ วันก็จะไม่มีการขัดข้อง แต่ฉันพึงเสียดียงเพื่อนสมาชิกหลายท่านว่า ไม่ได้เตรียมอะไรเลย เพราะฉะนั้นขอความกรุณารัฐบาลในรอนด้วย

นายกรรัฐมนตรี กล่าวว่ ญัตติขอเบ็ดคือภิปรายทั่วไปซึ่งได้เข้า อยู่ในระเบียบวาระการประชุมวันนี้แล้ว เป็นญัตติที่ดำคณูอนเกี่ยวกับ ประโยชน์ได้เดี่ยของประเทศชาติ จะชักช้าไวมได้ นอกจากนั้น ถ้าชักช้า ไวยังอาจเป็นช่องทางให้คนทั้งหลายเห็นไปได้ว่า เราเตรียมตัวที่จะค่อสู ้อย่างหนึ่งอย่างใด ความจริงนี้รัฐบาลมิได้ประสงค์เช่นนั้น ด้วยความ ปรียศรัใจของรัฐบาล รัฐบาลยอมพร้อมอยทุกเมื่อที่จะให้เบ็ดคือภิปราย ทั่วไป เพราะถื่อว่าได้ทำอย่างไรก็จะแข็งแรงไปอยงนน ทงนถโดยที่รัฐบาลได้

พิจารณาอย่างรอบคอบถึงผลได้ผลเสียอันสมควรของประเทศชาติเป็นอย่าง
คั่งงัดแล้ว เมื่อความบริสุทธิ์ใจและความจริงมีอยู่เช่นนั้น จึงไม่ประสงค์จะ
ให้รักช้ำ และไม่จำเป็นจะต้องเตรียมตัวประการใด เพราะฉะนั้นขอให้ยก
ญัตติข้อนี้คืออภิปรายทั่วไป ซึ่งอยู่ในอันดับที่ ๑๐ ของระเบียบวาระประชุม
ในวันนั้นพิจารณาเป็นวาระแรก

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช
กล่าวว่า ในญัตติเปิดอภิปรายทั่วไปนี้ ก็ประกษอยู่แล้วว่า ฝ่ายผู้เสนอ
และผู้รับรองปรารถนา แต่เพียงจะเอาข้อเท็จจริงหรือความกึกกวมเห็นบาง
อย่างมาเผยแพร่ให้เสีย ๆ วิญญาณ และแก้ความข้ออยู่ในนั้นเสียว่าเมื่อ
เสร็จแล้วขอให้ผ่านระเบียบวาระไป หากใช่เป็นเชิงที่จะสังหารโจรผู้ก่อความ
วิบัติบ้านเมือง เพราะฉะนั้นเมื่อได้มีการเสนอเช่นนั้นแล้วยังเตรียมตัวไม่ทันโดย
เหตุที่ว่าไม่ได้มีการบอกล่วงหน้า ๓ วันตามข้อบังคับ ชอบที่จะให้ผ่านไปวัน
อังคารซึ่งต้องล่าช้ากว่าจะถึงแล้ว เพราะฉะนั้นยังยืนยันอยู่ว่า ควรจะ
เป็นวันอังคาร

ประธานสภา ฯ กล่าวว่า ไม่ใช่ เคยมีความเป็นต้องฝ่าย
ฝ่ายหนึ่งให้อภิปรายวันนอกฝ่ายหนึ่งให้เดือนไป ปัญหาที่มีอยู่ว่าที่ประชุม
จะอนุมัติให้เดือนหรือไม่ ต้องลงมติกันว่า จะอภิปรายวันไหนหรือไม่

นายเลียง ไชยกาล ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่า
ถ้าถือตามความประสงค์ของรัฐบาลมีเท่าที่แถลงออกมาเมื่อก่อนว่า เพื่อจะ
ให้เห็นว่ารัฐบาลไม่มีการเตรียมอะไรไว้เลย จึงได้ร้องขอมาคือแสดงว่า
ไม่มีการเตรียมตัว ถ้าเช่นนั้นก็จะขอรับทราบเสีย ข้าพเจ้าเองจะขอ
รับทราบว่า รัฐบาลไม่ได้เตรียมตัวมา แต่ปัญหาขอเดือนนั้นขอแสดงความ
รักของไฉนบ้างโดยเหตุที่เพื่อนสมาชิกหลายนายข้องใจในข้อนี้ แต่ปัญหา
ต่อไปไม่ใช่เรื่องที่จะโหวต เพราะเหตุว่าตามระเบียบวาระถ้าไม่มีใคร
รักของก็เป็นอันตกลงได้ แต่เมื่อต้นมาชิกหรือเจ้าของญัตติแสดงความ
รักของไว้ก็ควรจะให้มีการโหวต อีกประการหนึ่งบางที่จะมีผู้ท้วงว่า เรขง

อยู่ในระเบียบวาระแล้ว ข้าพเจ้าไม่เถียง แต่อยู่ในเลขที่ ๑๐ ไม่ใช่เลขที่ ๑
ถ้าจะพิจารณาในวาระที่ข้อพิจารณาตั้งแต่เลขที่ ๑ ถึงเลข ๘ แล้วจึงจะถึง ๑๐
อย่างนั้นจึงจะเรียกว่าทำกันตามระเบียบวาระ

นายกรัชมณฑล กล่าวว่่า ที่ข้าพเจ้าก่ด่าว่่าเมื่อกัน ข้าพเจ้ามิได้
มุ่งหมายว่่า สำหรับที่จะหล่ดเค่ียงการเข้าค้หามิได้ ข้าพเจ้าเตรียมเหมือนกัน
คือเตรียมที่จะแถลงความจริงใจให้แ่ดเห็น แ่ดว่่นอกจากนั้นข้าพเจ้าเห็นว่่า
ถ้าซ้ชกซ้่าไป เราจะต้องเสียหายมาก คือแ่ดว่่าการเงินจะคก จึงนับว่่า
เรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญของประเทศชาติ เพราะฉะนั้นเมื่อท่านเห็นคือประเทศ
ชาติแ่ดการเงินของประเทศแล้ว ก็ควรจะปล่อยให้เป็นไปค้ตามท้รัฐบาตรขอ
มาน

ร.ค.สอน วงษ์โต ผู้แทนราษฎรจังหวัดชัยนาท กล่าวว่่า ญัตติ
นี้ได้เข้าในระเบียบวาระแล้ว เพราะฉะนั้นการเลื่อนไปไม่มีปัญหา ทั้งนี้
ปัญหาว่าควรจะเปลี่ยนหรือไม่ค้ตามท้รัฐบาตรร้องขอ เพราะฉะนั้นขอเสนอ
ให้ตั้งมติ

มีส้มาชิกบริบรอง

ประชานสภา ฯ กล่าวว่่า เมื่อมีผู้เสนอให้ตั้งมติแล้ว ข้าพเจ้า
จะตั้งปัญหา ผู้ใดเห็นว่่าควรจะเปลี่ยนระเบียบวาระค้ตามท้รัฐบาตรขอมา
ไปรคยกมือขึ้น

มีส้มาชิกยกมือ ๕๕ ท่าน

ประชานสภา ฯ กล่าวว่่า ผู้ใดไม่เห็นด้วย ไปรคยกมือขึ้น

มีส้มาชิกยกมือ ๖ ท่าน

ประชานสภา ฯ กล่าวว่่า เป็นอันเปลี่ยนระเบียบวาระ

ค.ยุ่เกียง ทองลงยา ผู้แทนราษฎรจังหวัดกาญจนบุรี กล่าวว่่า
ข้าพเจ้าอยากจะทราบเรื่อง คือว่่าการเปลี่ยนระเบียบวาระนี้เมื่อตั้งกระทู้

ถามแล้ว ๔๐ นาทีจึงจะเปิดยื่น หรือว่าเมื่ออภิปรายทั่วไปเสร็จแล้วจึงจะ
ตั้งกระทู้ถาม

ประธานสภา ฯ กล่าวหาว่า ในเรื่องนี้เมื่อเปิดยื่นแล้ว ใคร ๆ ก็
อยากจะพูด เปิดยื่นเสียเลยก็แล้วกัน เดี่ยวนี้มีอีกข้อหนึ่ง ข้าพเจ้าอยาก
จะปฏิบัติตามระเบียบเดิม คือเมื่อมีญัตติขอให้เปิดอภิปรายทั่วไปแล้ว ที่
ประชุมนี้เคยวางระเบียบว่าต้องรับหลักการเสียก่อนแล้วจึงจะอภิปรายต่อไป
ได้ ปัญหาเรื่องญัตตินั้นที่ประชุมควรจะรับหลักการไว้อภิปรายต่อไป
หรือไม่ ผู้ใดเห็นว่าการ

นายเลียง ไชยกาล ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุตรดิตถ์ กล่าวหาว่า
คือก่อนที่สภา ฯ จะตัดสินใจว่าจะรับหลักการหรือไม่ ผู้เป็นเจ้าของญัตติ
จำเป็นต้องแถลงเสียก่อนว่า ควรจะรับหลักการหรือไม่เสียก่อน อย่าง
นั้นหรือไม่ ในการที่ข้าพเจ้าเสนอญัตตินั้นขึ้นโดยเหตุที่ว่าข้าพเจ้ารับ
หน้าที่เป็นผู้แทนปวงชนชาวดอยม มีความเห็นส่วนตัวมากหรือโดยทั่วไป
มีความเห็นข้องใจในการอันใด ซึ่งเป็นหน้าที่ที่ข้าพเจ้าจะทำได้และมี
สิทธิ์ที่จะทำได้แล้ว ก็มีสิทธิ์ที่จะทำดังนั้น เรื่องภาษ้อากรเป็นเรื่องที่
รัฐบาลตนเอง ด้รับอยู่แล้วว่ามีข้อบกพร่อง เฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง
ค่านา ซึ่งข้อบกพร่องนั้นไม่ได้หมายความว่ารัฐบาลนั้นทำบกพร่อง แต่เป็น
ข้อบกพร่องซึ่งมีมาแต่อดีตและรัฐบาลก็ควรจะปรับปรุงอยู่เสมอ ปัญหา
ข้อนี้น่าจะตกไปแล้ว รัฐบาลก็รับว่าเป็นเรื่องที่จะต้องปรับปรุงกัน โดย
เหตุผลหลักแห่งการภาษ้อากรโดยทั่ว ๆ ไป จริงอยู่อาจจะมีการตั้งว่า
ภาษ้อากรได้บ้างที่ไม่ผิด การที่ข้าพเจ้ากล่าวหาว่าผิดหลักนั้นหมายความว่าผิดหลัก
เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีปัญหาอื่น ๆ เป็นปัญหาเพียงผิดหลักนั้นน้อยเท่านั้นเอง
เมื่อความสนใจเช่นนี้แก่ประชาชน จึงต้องนำเรื่องภาษ้อากรเข้ามาตั้ง
สภา ฯ แต่จะนำมาโดยวิธีใด ถ้านำมาโดยวิธีกระทู้ถาม ในทางปฏิบัติ
ก็ทราบแล้วว่าได้ผลอย่างไรบ้าง ก็อนึ่งการซักถามได้ ๑ คนเท่านั้น เมื่อ

ครบถ้วนก็ไม่มีประโยชน์อะไร ถ้าจะมาทางพระราชบัญญัติ ข้อบังคับ
 ก็ห้ามไว้คือต้องให้นายกรัฐมนตรีรับรอง เป็นสิ่งที่ข้าพเจ้าปฏิบัติได้ยาก
 เพราะฉะนั้นจึงนำความนั้นมาให้รัฐบาลปรับปรุง และเมื่อใครจะแจ้งจะได้
 นำนโยบายและความรู้นั้นมาเผยแพร่เพื่อสนับสนุนรัฐบาลต่อไป นี่เป็น
 ความประสงค์เบื้องต้นของข้าพเจ้า ด้วยเหตุนี้จึงได้นำญัตตินี้เข้ามาสู่สภา
 แต่ถ้ามหาท่านสมาชิกผู้ใดเห็นว่า ไม่ควรที่จะให้พูดกันในเรื่องญัตตินี้แล้ว
 ขอวิงวอนให้ทราบเสียก่อนว่า นั้นแหละจะเป็นทางที่ต่อความไม่สุจริตของ
 รัฐบาล คือแทนที่จะทำความบริสุทธิ์ให้รัฐบาล กลับจะทำให้รัฐบาล
 เสียหายในแง่อื่นอีกด้วย

ประธานสภา ฯ กล่าวต่อว่า ถ้าไม่มีผู้ใดขอสั่ง ก็จะได้เปิด
 อภิปรายทั่วไป ไม่มีผู้ใดคัดค้าน

ประธานสภา ฯ กล่าวต่อว่า เป็นอันให้ถือว่าที่ประชุมนี้ได้รับ
 เขาหลักการอันนี้ไว้เพื่ออภิปรายต่อไปแล้ว

นายเลียง ไชยกาล ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวต่อว่า
 คือไปนั้นจะได้มีความรู้สึกเกี่ยวกับภาษีอากร เฉพาะอย่างยิ่งในเรื่อง
 ภาษีอากรค่านา ตามที่ข้าพเจ้าได้ตั้งข้อสังเกตไว้มีข้อใหญ่ ๆ อยู่ ๒ ข้อ
 คือข้อที่ ๑. มีว่า ภาษีอากรค่านาที่เก็บอยู่ในปัจจุบันนี้ไม่ถูกต้องกับภาษี ข้อหนึ่ง
 เลข ๒. มีว่า ให้หาทางปรับปรุงให้ยุติธรรม เช่น ก. เลิกภาษีอากรค่านาแล้ว
 ตั้งเก็บภาษีอื่นแทนที่ หรือ ข. หาทางลดหย่อนแก่ผู้ทำนาไม่พอบริโภคน
 ค. หาทางลดหย่อนแก่ผู้ทำนาเสียหาย ง. ปรับปรุงวิธีการเร่งรัดภาษีอากร
 ข้อ ๒ ญัตตินี้มีความประสงค์จะทราบนโยบายของรัฐบาลเท่านั้น เมื่อได้
 ทราบเป็นที่พอใจแล้ว จะขอให้ผ่านระเบียบวาระไป คำว่าประสงค์จะทราบ
 นี้ ข้าพเจ้าหมายความว่านอกจากข้าพเจ้าแล้วยังมีสมาชิกอื่น ๆ ด้วย ซึ่งใคร
 ขอให้ท่าน สมาชิกเหล่านั้นช่วยทำความเข้าใจกันในเรื่องนี้ด้วย ไปในคราว
 เดียวกัน สำหรับส่วนตัวข้าพเจ้าที่มีความข้องใจในเรื่องนี้อย่างไร จะขอ

แสดงในหนังสือฉบับคนไป คือว่าในข้อ ๑. เลข ๑. ทว่า อากรำนาที่
 เก็บอยู่ในปัจจุบันนี้ไม่ถูกหลักภาษานั้นคืออย่างไร หลกทั่วไปที่นิยมไว้ใน
 การเก็บภาษานั้นก็มีหลักยติธรรมและหลักประหยัด มีหลักอยู่ ๔ หลัก หลัก
 ๑. นอกจากนั้นข้าพเจ้าจะไม่คิดใจ ปัญหาสำคัญก็คือสมรรถภาพและ
 ยติธรรม ซึ่งในหลักนี้ รัฐบาลเองหรือคนของรัฐบาลเองเคยตั้งเป็นข้อ
 ยกเว้นไว้ว่า ภาษารัตนาคู ๆ ก็ตาม ที่จะให้หลักหลักทั้ง ๔ หลักเป็นดัง
 ที่ทำไม่ได้ ข้อนี้ข้าพเจ้าไม่เถียง เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นต้องยกหลักว่า
 ภาษายติธรรมประเภทที่ควรระวัง และประเภทที่ยังไม่ควรระวัง
 ปัญหาเรื่องอากรำนาเป็นปัญหาที่จะต้องพึงตั้งว่า เป็นภาษาที่ไม่ยติธรรม
 ในประเภทที่ควรระวังหรือไม่ ว่าถึงอากรำนาตามที่รัฐบาลก่อน ๆ
 ได้เคยจัดการทำหรือเก็บมาเดฉนั้น จริงอยู่ได้วางหลักชัดคั่นถึง ๔ ชั้น
 แต่ทางปฏิบัติและเกิดผล แท้จริงในปัญหาเรื่อง ยติธรรมหรือไม่นั้น ได้
 ปรากฏแก่ประชาชนแล้วว่า เป็นภาษาที่ไม่ยติธรรม และแม้จะแบ่งแยกยังไม่
 ยติธรรม เพราะเหตุว่าแบ่งเป็นแต่เพียงหลักใหญ่ ๆ เท่านั้นเอง จะ
 เห็นได้ว่าที่นาในจังหวัดอื่น ๆ ที่ไกลตลาดค้า เช่นอบต อุดร และจังหวัด
 ใกล้เคียง ๆ ก็อยู่ในหลักอันเดียวกันกับจังหวัดมณฑลชัยใน แต่การขนส่ง
 และการทำให้เกิดโรคภัยพิพินนต่างกัน ซึ่งรัฐบาลน่าจะพิจารณา แต่
 หาได้พิจารณาหรือจัดการแก้ไขอย่างใดไม่ เรื่องนี้เป็นเรื่องที่ของใจใน
 ประชาชนโดยทั่วไป สำหรับผู้ที่ไม่ได้รับความยติธรรมในเรื่องนี้ แต่เป็น
 ของธรรมดา ถ้าผู้หนึ่งไม่ชอบอย่างหนึ่ง ก็ต้องอดทนอดทนชอบเสมอ
 แต่จะน้อยหรือมากเป็นอีกปัญหาหนึ่ง เพราะฉะนั้นขอให้สภาฯ ผู้ที่พร้อม
 ไปด้วยพิจารณาอันสมควรได้พิจารณาว่าควรจะเป็นอย่างไร และขอให้
 รัฐบาลเร่งข้อหนึ่ง อีกข้อหนึ่งในเรื่องรัฐบาลได้เคยตั้งกรรมการขึ้น
 เพื่อพิจารณาหาทางปรับปรุงภาษ้อากรำนาและภาษาอื่น ๆ ปรากฏว่าคณะ

กรรมการลงมติว่าให้แก้ไขเด็กภาษ้อาครค่านา แต่แก้จนมีคนทหาได้
กระทำไม่ ขอนซาฟเจ้าเองและราษฎรผู้ชาวอนัน อียากจะทราบความเป็น
จริงว่าเป็นอย่างไร เพียงใด และถ้าเป็นเช่นนั้นแล้วเพราะเหตุใดจึงเป็น
เช่นนั้น ขอนซาฟเจ้าเองอยากจะขอรับทราบจากรัฐบาลเพื่อจะช่วยโฆษณา
สนับสนุนนโยบายของรัฐบาลต่อไป นอกจากนี้ยังมีอีกหลายข้อ ซึ่ง
เพื่อนของซาฟเจ้าจะได้อภิปรายต่อไป

นายทองอินทร์ ภูพิพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุตรดิตถ์
กล่าวว่า ตั้งแต่ซาฟเจ้าเข้ามาในสภาฯ นักใคร่ดีคิดว่าได้มีความคึกคักอยู่
กับชาวอนันเป็นอย่างมาก ชีวิตของชาวอนันที่ได้ผ่านมาแล้วอนัน รู้สึกว่า
เป็นชีวิตที่ได้อยู่ได้โดยยาก ไม่ได้เป็นชีวิตที่พุ่มพวย แม้กระนั้น
ก็ชีวิตที่ได้อยู่ได้โดยยากเช่นเขา ก็คงได้รับ ภาระในการเสียภาษยงกว่าชาว
ราษฎรผู้ที่ไม่ได้เงินเดือนตั้งแต่ ๒๐๐ บาทลงมา ขอนซาฟเจ้าได้คำนึง
จะพยายามหาทางปลดเปลื้องภาระอันหนักของราษฎรอยู่เป็นอย่างยิ่ง และได้
พยายามได้ถึงทุกครั้งที่สามารถจะช่วยเหลือชาวอนันผู้ที่ได้รับภาระหนักใน
เรื่องภาษยอนันนั้นจ เมื่อบกตายนัดสภาฯ นี้ได้รับเกียรติยศเป็นอนันมาก
ที่สุดในยุคนี้เรื่องพระราชบัญญัติลดเงินอากรค่านาที่จะเรียกเก็บในปี ๒๕๒๘
นี้ นชให้เห็นว่า เป็นจุดประสงค์แห่งที่สภาฯ นี้ได้มีความเห็นเป็นเอกฉันท์
กันแล้วว่า ภาระอันหนักในเรื่องภาษ้อาคร ในเรื่องค่านาของชาวอนัน
นั้นถึงที่เราควรจะต้องปรับปรุงให้เป็นผลดียิ่งขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ในปัจจุบันนี้
พระราชบัญญัติเก็บเงินอากรค่านาเท่าที่เป็นอยู่เดี๋ยวนี้ เราจะโทษรัฐบาล
นี้หรือรัฐบาลที่ทอดทิ้งไปในระยะ ๑๐-๒๐ ปีนี้หาได้ไม่ เพราะว่าพระ
ราชบัญญัตินี้ออกเก็บมาแก่ราษฎรเป็นเวลายาวนาน เพราะฉะนั้นในการ
อภิปรายเกี่ยวกับพระราชบัญญัตินี้ เฉพาะรัฐบาลนี้ไม่น่าจะต้องกระทบ
กระท่อนผ่อนนัก เป็นแต่ว่ากระทบกระท่อนในข้อที่ใคร่รับนโยบายนั้นไว้คือ
มาจนบัดนี้ แต่กระนั้นก็รัฐบาลที่เคยแดงมาเป็นอนันมากกว่าจะพยายามลด

หยอนผู้นอนผืนแกวขาวา และชวอนากมความชอบใจรัฐบาลนเป็นอนมากทได้
 พยายามปรับปรุงภาษาอักษรทุกอย่างเข้า ให้กตหดกในการเดี่ยภาษ่อากร
 ยงชน รัฐบาลได้เห็นคว้ามจำเป็นในข้อจ้งโคตงกรรมการปรับปรุงภาษ
 อักษรชนเพื่อให้กตหดกภาษ่อากร แต่ในเรอของค่านาน กรรมการ จะได้น
 ความเห็นไปอย่างโรนนั้น ข้าพเจ้าจะไม่ชอกถ้าวในทั้น แต่ข้าพเจ้าในฐานะ
 เอกชนผู้หนึ่งนพโคตมความเห็นวา อักษรค่านานนโคตเป็นภาระชนหนักแกวราชฏ
 ไม่กตคองต่อหดกแห่งภาษ่อยเกือบทง ๔ ประการ ว่าโดยหดกความ
 ยุคธรรมนจะเห็นโคตวาเราแบ่งนาชอกเป็นคโคและฟ้างดอย นาคโคนนั้น ถ้า
 เจ้าของมนาจะคองเดี่ยอักษร ตามเนอททม นาชอย ไม่ได้ค่านังถึงวาจะ
 ทำนาหรือไม แต่นาฟ้างดอยโคตเก็บเฉพาะนาททำการเพาะปลูก แมกกระน
 กัด นาทงต้องประการนโคตมความไมยุคธรรมเกิดชนอยบ่างประการ เพราะ
 วาการทำนากคองแกวแต่คินฟ้าอากาศจะอำนวยผลให้ ถ้ามีโคตราชฏ
 ทำนาเกิดความเสียหายในผล ไม่ใช่ในเหตุท่วไซ ในผล แม้วาเกินจำนวน
 หนึ่งนโคตตาม กทาโคตรับการดคหยอนไม กรณเช่นนภคชอยอย่างบโพ
 ฟาฝนตั้ง เขาตบ ค่านวอนมตทเดี่ยนเกินหนึ่งนโคตตาม แต่ทาทจะดำววจ
 ว่าเดี่ยเกินหนึ่งนโคตตามน จะคองค่านวอนเป็นบ ๆ ไป ซึ่งความวโร
 การทำนาของเรายังไมคพอ แต่กตกระนชวอนากคองเดี่ยภาษเคมในททน
 ถาบโคตฝนพามบริบรณเคมเคมกไมวา แต่เรามชอยกเจนนวา ถ้าเสียหายใน
 เหตุเกินหนึ่งนโคตตามแล้ว ก็โคตรับความดคหยอนเฉพาะค่านา ขอให้ฟั้งว่า
 เกินหนึ่งนโคตตาม แต่กาทำนา ๒๐ ไร่เสียหาย ๗ ไร่ เจ้าของนาคคองรับ
 ผลิตเดี่ยภาษใน ๗ ไร่ เดี่ยเปด่าแล้ว ดงทนแล้วยงคองรับผลิตในเรอ
 ภาษเรนน จึงเห็นวาไมเป็นหดกทกอให้เกิดสมรรถภาพและความยุคธรรม
 พอ ในหดกความแน่นอนนั้น การเดี่ยภาษ่อากร ค่านานน เราเก็บ
 เป็นบ ๆ ไป การรววดกรงวคเป็นบ ๆ ไป ถ้าแม้วาจะโคตเห็นสภาพ
 ของชวอนาทเดี่ยภาษเป็นบ ๆ จะรูตักอนาใจเป็นอนมาก บ่างททาทำ

เหตุทำให้ชาวนาได้รับความเดือดร้อน เราอยู่แต่ที่ว่าชาวนาเป็นกระตัก
 สันหลังของประเทศ แต่ได้รับความเดือดร้อน จึงจำจะต้องหาวิธีปรับ-
 ปรุงให้เกิดความยุติธรรมขึ้นบ้าง ในกรณีที่จะปรับปรุงให้เกิดความ
 ยุติธรรมนั้น ผู้เสนอญัตติได้วางแนวไว้ ๔ ทาง คือทางหนึ่งหาทาง
 แยกอาคารคานาเดี่ยวทั้งหมด แล้วตั้งเก็บภาษษอนชนแทนที่ ซึ่งภาษษแทนที่
 นั้นจะเห็นได้หลายอย่าง ซึ่งพอจะเก็บแทนที่ได้ เช่นภาษษทดคน ในเรื่อง
 ภาษษทดคน ถ้าเราใช้แล้ว บางทีจะเป็นเหตุให้เกิดความเดือดร้อนแก่ผู้
 ทดคนในจังหวัดพระนครก็เป็นได้ แต่ต้องคำนึงว่าผู้ทดคน ในเมืองนั้น
 มีที่ดินของตนเอง แต่หาเดี่ยวภาษษไม่ แต่ชาวนาซึ่งทำนาประกอบเลี้ยงชีพ
 ของตนเองต้องเดี่ยวภาษษ ไม่ถุกหลักสัมมรดกภาพเลย เพราะฉะนั้นจึงควรหา
 ทางเดี่ยวภาษษคานานี้ แล้วปรับปรุงภาษษอื่นให้ราษฎรที่อยู่ในประเทศสยาม
 ได้รับความระในเรื่องภาษษเท่า ๆ กัน ข้อ ๒. ปรับปรุงหาทางลดหย่อน
 คือผู้ทำนาไม่พอบริ โภคคน ถ้าเราได้สำรวจชาวนาที่ทำงานโดยทั่วไปแล้ว
 จะเห็นได้ว่าชาวนาในร้อยคนที่ทำงาน ไม่พอ บริ โภคคน มีมากกว่าครึ่งของ
 จำนวน พวกนี้เมื่อเขาทำงานได้ข้าวไม่พอบริ โภคแล้ว เขาจะต้องหา
 อยา่งอื่นมาซื้อขายแลกเปลี่ยนจับจ่ายไปพอประทังชีวิตเป็นนิจ ๆ ราษฎร
 ความล้มเจานนต้องเลี้ยงชีวิตด้วยมันและถดอย และทางแถวเขาบรรทัด
 ทางอำเภอห้วยเหนือ ถึงระ เสดาน ต้องเลี้ยงชีวิตด้วยอาหาร ๓ อย่าง
 คือข้าว แดงถั่วโพด จากข้าวโพดแล้วก็ต้องกินมันและถดอย แต่
 ราษฎรเหล่านั้นยังต้องรับมิด ในกรณีเดี่ยวภาษษคานาที่ทำงานไม่พอบริ โภคด้วย
 เราอาจจะคำนวณว่าครอบครัวหนึ่งมีคนเท่าไร แล้วจะหาทางมาเลี้ยง
 ครอบครัวพอหรือไม่ แต่เราก็ไม่มีทางลดหย่อนแก่พวก ที่ทำงาน ไม่พอ
 บริ โภคนเลย ถ้าแม้ว่ารัฐบาลทำอย่างหรือจะไม่ทำก็ตาม ก็ควรจะ
 หาทางลดหย่อนแก่พวกนี้ เพื่อไม่ก่อกความเดือดร้อนแก่เขาเกินไป การที่
 จะลดหย่อนเช่นนี้ ผู้เสนอนั้นไม่ใช่เกิดแต่ผู้แทนราษฎรอย่างเดียวก็ทำไม่

การลดหย่อนนั้นเป็นผลต่อรัฐบาล ถ้ารัฐบาลได้ทำเช่นนั้น ราษฎรเหล่านั้น
 จะคงสนใจมโหฬารเป็นอันมาก ผลก็คือจะทำให้เห็นว่รัฐบาลในระบบประชา-
 ธิปไตยนี้ ได้รู้สึกเห็นอกเห็นใจราษฎรที่ยากจนเป็นอันมาก เพราะฉะนั้น
 ผลก็คือคงตกแก่รัฐบาล หาใช้ตกแก่ตัวมันเองไม่ ข้อ ค. หาทางลดหย่อน
 แก่ผู้ที่ทำนาเสียหาย โดยนัยค่านอนน คนทำนาเสียหายไม่ได้รับความ
 ลดหย่อนโดยทั่วไป กล่าวคือกฎหมายบังคับให้แต่เพียงว่า ถ้าทำนาเสียหาย
 เกิน ๓ ใน ๓ แล้ว จะได้รับการลดหย่อน แต่การเสียหายนั้นต้อง
 เสียหายในเหตุ ไม่ใช่ในผล ส่วนผลนั้นคำนวณไม่ได้ เนื่องจากวิธีทำ
 นาราคำนวณไม่ได้ เช่นมีหนึ่งศอกจะเป็น ๖ หาบคือไร่หนึ่ง แต่ถ้า
 ฝนฟ้าแล้งได้เพียง ๓ ไร่ นั้นจะเห็นว่าเกินกว่าครึ่ง แต่ขณะเป็นการ
 คำนวณเสียหายในผล ไม่ได้รับการยกเว้น แต่ถ้าเป็นในเหตุ เช่นน้ำ
 ท่วมหรือคนฆ่าตัวตาย หรือควมแดงกักกินเกิน ๓ ใน ๓ จึงจะได้รับการ
 ยกเว้น มีปัญหาว่าถึงแม้เช่นนั้นก็ดี การรังวัดที่รังวัดเฉพาะที่เสีย ๓ ใน ๓
 เช่นโดยกวดตัวอย่างมาแล้ว เช่น ๒๓ ไร่ เสียหาย ๗ ไร่ ก็คงเสีย
 ขอนนาจะคำนวณว่า การทำนาเสียหายทั้งในเหตุและในผลศอกจะได้รับการ
 ยกเว้น หรือการทำนาเสียหายในเหตุก็จริง แต่ถ้าปรากฏว่าได้รับการ
 การเสียหายอย่างแท้จริงแล้ว ก็ศอกจะได้รับการยกเว้น ไม่จำกัดเสีย
 ภาษี อย่างนี้เป็นต้น ข้อต่อไป คือการปรับปรุงเร่งรัดภาษ้อากรน
 ชาติเจ้าใคร่ตั้งกอนาใจเป็นอันมาก ที่ใดเห็นเจ้าพนักงาน บางแห่งได้ใช้วิธีเร่ง
 รัดภาษ้อากรแก่ราษฎรโดยปราศจากความเวทนา ทงนี้ จะโทษเขาทีเดียว
 ก็ไม่ได้ ชาวเขาที่ตั้งกอนาใจตนเอง ก็ออกกฎหมายบังคับว่า เมื่อราษฎร
 ค้างอากรค้างมากต้องให้ยศทรพยขายทอดตลาด แต่ปัญหาเรื่องการยศ
 ทรพยนั้นจะต้องคำนึงให้คนเป็นอันมากที่จะยศทรพยไป ท่านรัฐมนตรีช่วย
 ว่าการกระทรวงการคลังคงจะตั้งข้อเท็จจริงอยู่แล้ว อย่างนาแปลงหนึ่งซึ่ง
 ศอกจะขาย ๓,๐๐๐ บาทเช่นนั้น แต่พอขายทอดตลาดแล้ว ก็ขายได้เพียง

๕๐ บาท พอแต่เดี่ยค่านาเท่านั้นเอง พวกพนักงานก็ต้องได้รับความเสียหาย
 จากการเร่งรัดอย่างนั้นเป็นอันมาก แต่ปรากฏว่าคนชื้อนาถูก ๆ เช่น
 ได้แก่พวกพ่อของข้าราชการเหล่านั้น แต่จะเป็นใครไม่จำต้องกล่าว
 พระราชบัญญัติตัดเงินค่านาที่เคยเก็บมาแต่ปี ๒๔๗๕ นั้น ได้ใช้เป็นผลค
 รั่วคราวตลอดมา ราษฎรในชนชั้น อุดม มหาสารคาม ร้อยเอ็ด ขอนแก่น
 ๕ จังหวัดนี้ ได้เริ่มถูกเก็บภาษีแต่ปี ๒๔๗๕ ครั้งหนึ่งตลอดมา ยังไม่
 ถูกเก็บเต็มอัตราตั้งครั้งเดียว ถ้าจะเก็บภาษีกานาในระดับเดิมแล้ว จะ
 ได้รับความเดือดร้อนเป็นอันมาก ความประสงค์ของพวกข้าพเจ้านี้
 อยากจะทราบอย่างยิ่งว่า เมื่อพระราชบัญญัติตัดเงินอากรค่านาที่จะเก็บ
 ครั้งหนึ่งของอัตราปกติเป็นอยู่ในปัจจุบันนั้น ได้ตัดไป รัฐบาล
 จะหาทางปรับปรุงค่านาให้เกิดประโยชน์ได้ ไม่เสียทั้งทางราษฎรทาง
 หาดวงนั้นโดยประการใด ถึงแม้ว่าไม่หาทางจะให้ราษฎรได้รับความ
 เดือดร้อนลงแล้ว ความเดือดร้อนนั้นก็จะทยอย ๆ กันไป ผลที่จะได้จาก
 การปกครองระบอบใหม่นี้จะได้ไม่สมบูรณ์

นายมนูญ บริสุทธิ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าวว่
 เรื่องอากรค่านานเป็นปัญหาซึ่งมีประจำดภาวเราทำได้ ข้าพเจ้าเองเมื่อ
 ได้มาเป็นผู้แทนราษฎร ก็ได้พยายามเร่งรัดรัฐบาลเสมอให้ปรับปรุง
 อากรค่านา รัฐบาลก็รับปากว่าจะปรับปรุง จนบัดนี้ก็ยังหาได้จัดการไม่
 การเก็บเงินแก่ชาวนาประเทศเรา นั้น มีเหตุผลหลายประการซึ่งรัฐบาล
 กระทำไปตามพระราชบัญญัติฉบับเก่า ซึ่งนำมาแห่งความอยุติธรรมแก่ชาว
 นาผู้เสียภาษีมากหลาย เรื่องการแบ่งชนนาคู่โคแต่ละฟ้างดอยที่ผู้แทนอบต
 กล่าวเมื่อก่อนยังคงคาดเคลื่อนอยู่บ้าง แต่ถดถอยจะยิ่งกว่านั้นเสียอีก คือถ้าหาก
 ว่านาชนิดใดซึ่งจัดว่าเป็นนาคู่โค เมื่อนั้นจะไม่ได้เสียเลย ทำสืบไร่เสียหมด
 ก็ต้องเก็บเอาจากสืบไร่ซึ่งทำนาไม่ได้นั้น นี่เห็นว่ามีให้ความยุติธรรม
 แก่ชาวนา เมื่อทำนาไม่ได้เสีย ก็ต้องเสีย เช่นนี้ จะเอาเงินที่ไหนมาเสีย

ให้ ก็ต้องถูกยักหนายขายทอดตลาดเอาเงินชำระหนี้ให้แก่รัฐบาล เมื่อ
 ได้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครองแล้ว จริงอยู่ รัฐบาลได้ลดอากรค่า
 นางงครกหนึ่ง ซอนเป็นความจริง แต่ทุกคนจะเห็นได้ว่า หาเพียงพอ
 แก่ความยากจนของชาวนาที่จะเสียไม่ ดังจะเห็นว่ามาเป็นอันมากก็ได้
 ถูกขายทอดตลาดไปตั้งแต่เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองมาน ทงนี้
 ก็เพราะเหตุว่า ค่านาซึ่งเก็บนั้นมีราคาแพงกว่าเดิมนั่นเอง ราคาขายได้ถูก
 ลงกว่าเดิมเป็นมากมาย แต่เงินที่เก็บนั้นหาได้ลดลงตามส่วนไม่ เว้น
 นี้ได้ถูกขายทอดตลาดไปแล้วมีเป็นอันมาก และได้ตกอยู่แก่คนวังมี ชาวนา
 ต้องยากจนมาก ซึ่งถ้าท่านได้เห็นแล้วจะรู้สึกสงสารเพียงใด ทั้งนี้
 เพราะรัฐบาลได้ทำตามพระราชบัญญัติเก็บเงิน ร.ศ. ๑๒๓ ซึ่งต้องตั้งขึ้นมา
 แล้ว ถ้าหากว่ารัฐบาลได้แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัตินั้นนับแต่บัดนี้แล้ว
 ชาวนาก็จะได้รับผลดีขึ้นกว่านี้ แต่รัฐบาลก็ว่าจะปรับปรุง จนบัดนี้
 ไม่เสร็จ และนำมาสู่สภาฯ ดังที่หนึ่ง ยิ่งกว่านั้นราษฎรชาวนาต้อง
 เสียภาษีแพงหรือมากกว่ารายได้อื่น ๆ ผู้ที่ทำงานได้เงินเดือน ๑๐๐-๓๐๐
 บาท ไม่ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐบาลสักสิ่งต่างก็เสีย ส่วนชาวนาทำได้
 นิดหน่อยก็ต้องเสีย เพราะฉะนั้นขอให้คิดว่า ชาวนาได้รับความยุติธรรม
 พอหรือไม่ในการเสียภาษีอากร นอกจากนั้นยังมีสิ่งที่จะต้องเสียหลาย
 ประการ เช่นใช้กำนันเป็นผู้ทำการรังวัด ถ้ากำนันเป็นผู้รังวัด นี้พวก
 กิ่งนาฟางดอย ถ้าทำการรังวัดตามที่ชาวนาทำได้จริง ก็ต้องเสียตาม
 นั้น แต่ถ้าทำการรังวัด เช่นทำ ๕๐ ไร่มา ๕๐ ไร่ก็ต้องทนทุกข์เสีย ๕๐
 นอกจากนั้นเมื่อเร็ว ๆ นี้ คือการทำนาสำหรับ พ.ศ. ๒๔๗๘ นาได้เกิดท่วม
 ขนอย่างมากมาย นาแห้งซากว่าปกติ ชาวนาไม่มีที่จะเอาข้าวไปกอง
 หรือตากที่ไหน เพราะอยู่ในทางน้ำท่วมหมด ข้าวต้องเสียหายจากการ
 นี้ คือฝนและแดดหมด ไม่มีราคา หรือขายไม่ได้ รัฐบาลก็หาได้ยอม
 ลดหย่อนให้แก่พวกเหล่านี้ ไม่ถือว่าเป็นการดำซ้ำของชาวนาที่ดำซ้ำใน

การเก็บเกี่ยว เมื่อนาทวมหมดแล้ว ชาวเก็บเกี่ยวแล้วจะเข้าไปกองไว้
ที่ใหม่ ก็ต้องเข้านาย้อย่างนี้ เช่นนี้ ชาวนาได้รับความยุติธรรมอยู่
มากในการเสียเงินอากรให้แก่รัฐบาล นอกจากนั้นชาวนาซึ่งเป็นกระดูก
สันหลังกำลังจะบรรลัยอยู่แล้วเนื่องจากความยากจน ราคาข้าวตก แล้วยัง
ยังจะต้องเสียภาษีอื่น ๆ อีกเหมือนกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ควรจะต้องเร่งรีบ
ปรับปรุงพระราชบัญญัติอากรค่าขนานเสียใหม่ เพื่อให้เสียภาษีอย่าง
ยุติธรรมให้สัมพันธ์กับความได้เสียในการทำมาหากินแก่เขาอย่างจริงจัง เพื่อ
ความเจริญและร่มเย็นของบ้านเมืองเราต่อไป

พระพินิจธนากร ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่ ญาติ
ข้าพเจ้าผู้หนึ่งซึ่งตงนามเป็นผู้รับรอง และก็อยากจะเรียนความจริงใจ
ต่อสภาฯ ว่า ถึงแม้ว่าจะไม่มีผู้เสนอขอเบียดเบียนไป ข้าพเจ้า
ก็เตรียมพร้อมที่จะขอเบียด แต่เมื่อได้มีเพื่อนสมัครขอเบียดก็ไป
ไปเช่นนั้น จึงยินดีเป็นอันมาก แต่ก่อนอื่นข้าพเจ้าอยากจะทำความเข้าใจ
เสียก่อนว่า การเบียดเบียนไปนี้ ไม่ได้หมายความว่าพวกเรา
เจตนาที่จะไปบริหารการงานของรัฐบาลหามิได้ เพราะข้าพเจ้าได้เคยเห็น
ผู้ติดตามความมั่งคั่งเห็นกัใครมา ทั้งกฤษฎีกามีการเบียดเบียนไป
ไม่เว้นแต่ระชาทิพย์ แต่ก็ไม่เห็นตักตักทำนอะไร กลับเห็นเป็นรองดี
เพราะเหตุว่าจะได้มาพูด คือเบียดให้รู้ว่าจะมีอะไร

ประธานสภาฯ กล่าวว่ คณะเรื่อง ขอให้ดำเนินเรื่อง ไม่
ต้องอธิบาย

พระพินิจธนากร ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่ คือ
ขอพูดเสียหน่อย เมื่อไม่ให้พูดก็ไม่พูด เพราะถ้าไม่ให้พูดแล้วก็ไม่ได
หมายความว่าอภิปรายทั่วไป หมายความว่าพูดได้ ซึ่งอยู่ในประเด็น
ประเด็นนี้ข้าพเจ้าพูดถึงในเรื่องที่จะเบียดเบียนไป

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ ขอให้ดำเนินเรื่อง

พระพิณิจธนากร ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่ ข้าพเจ้ามีความยินดีที่ท่านให้พูดคือไป ข้าพเจ้ามีความประสงค์ที่จะพูดเป็นอันมากแต่จะระงักัน เพราะว่าเพื่อนสมาชิกผู้ม่เกียรติของข้าพเจ้า ๓ คนได้พูดเป็นอันมากแล้ว เพราะฉะนั้นไม่ม่อย่างอื่น นอกจากจะรับรองคำทักคำของเพื่อนสมาชิกที่กล่าวแล้วนั้น กับขอเรียนต่อสภา ฯ นด้วยความจริงใจว่ พระราชบัญญัติอาคารค่านานนี้ ข้าพเจ้าได้มีความร้อนใจ เจ็บใจเห็นใจมานานแล้ว ซึ่งเป็นความจริง แต่โดยเหตุว่เป็นผู้หนึ่งเผชิญถูกเลือกเป็นกรรมการปรับปรุงภาษีอากรด้วย เพราะฉะนั้นก็ไม่อยากจะพูดว่ความเห็นเป็นอย่างไร เพราะไม่ถูกแอดติเกต ข้าพเจ้าเห็นว่าพระราชบัญญัติอาคารค่านานนี้ไม่ยุติธรรมเป็นอันมาก โดยจะชี้ให้เห็นได้ง่าย ๆ ว่มคนหนึ่ง เช่น นายดำทำนาได้ ๒ ไร่ แล้วต้องเสียอาคารค่านา แต่นายดำไม่มีโอกาสที่จะได้นำข้าวไปขาย เขาย้อยที่เมืองฝาง ก็ต้องเสียอาคารค่านาเป็นภาษีโดยตรง ราษฎรของเราเป็นผู้ที่อยู่ในศีลธรรม และเป็นผู้อยากให้รัฐบาลไปรบกจนอย่างไร เพราะฉะนั้นจึงได้วิงวอนและพูดต่อรัฐมนตรีว่การกระทรวงการคลังว่ ขอให้หาวิธีอย่างหนึ่งอย่างใดเก็บภาษีทางอ้อมเถิด อย่าเก็บโดยตรงเลย เพราะถ้าเก็บโดยตรงแล้ว เวลาที่นรุดกเคือครอนมากท่สุด แล้วเวลานี้ในการที่จะเพราะความนิยมมัตติการปกครองแบบประชาธิปไตยนี้เป็นของคืบง จึงอยู่รัฐบาลได้ตคครั้งหนึ่งสำหรับอาคารค่านา แต่ความรังัดของข้าพเจ้าแล้วเห็นว่า ผู้ที่อยู่ห่างไกลจากการคมนาคม ซึ่งไม่มีโอกาสที่จะได้เอาข้าวไปขาย และท่งทำนาไม่พอจะกินนั้น ต้องเอานาไปจ่านของเขา เพื่อหาเงินมาเสียอาคารค่านาในเมื่อถึงเวลาจะต้องเสีย นี่เป็นการยุติธรรมท่ไหน น่าคาทบทวนตค ถ้าท่านได้ไปเห็นแล้วจะต้องร้องไห้ไปตาม ๆ กัน และไม่ม่เด็ดเนื้อพอจะให้ท่านด้วยซ้ำไป และมีอีกอย่างหนึ่งที่จะชี้ให้เห็น ท่านเห็น

หรือไม่ว่า คนที่ปลดกรมพระยาวทรมัยโตศักดิ์ หรือส่วนปลดมต้องเดี่ยอะไร
 ภาษที่คนก็ไม่ต้องเดี่ย ทำสัญญาขายให้แก่ฝรั่งมีเดเท่านัน ๆ หมั้น ท่าน
 เห็นว่าเป็นการยุติธรรมหรือไม่ทราบว่าจะด้วยเหตุใด อีกอย่างหนึ่งคน
 ที่จับของที่ดินเป็นอันมาก ไม่ได้ทำอะไรให้แก่ประเทศไม่ต้องเดี่ย ส่วน
 คาส์คาส์ทำแทบตายโหงตายหักคต้องเดี่ย บางที่รัฐบาลจะถามว่าถ้าเด็ก
 หมดแล้วจะเอาอะไรมาให้ ขอเรียนด้วยความจริงใจว่ามีภาษชนิดหนึ่ง
 ซึ่งในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ท่านได้ทราบไว้แล้ว คือภาษโรงเรือน,
 บ้านและที่ดิน พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งที่ปรึกษาได้คำนวณว่าจะได้เงินแปด
 แสน แต่ครั้นมาถึง พ.ศ. ๒๔๗๕ ท่านได้ให้ยกเด็กเดี่ย โดยเหตุที่
 กระทบถึงกระเป๋าของท่าน ท่านก็ให้เด็ก ส่วนชาวนาจะเดือดร้อนอย่างไร
 ท่านไม่เป็นธุระสักหน่อย ขอโทษ ถ้าคำพูดของข้าพเจ้าจะแรงไป ข้าพเจ้า
 มีสมองคิดเช่นนี้เสมอ บางทีจะไม่เจตนาก็เป็นได้ และอีกเรื่องหนึ่งเงินที่
 จะได้ ข้าพเจ้าขอรับรอง โดยที่ได้ทำงานศุภกากรมา ๓๐ ปีแล้ว ถ้า
 เก็บภาษศุภกากรให้วิทักษุมและเก็บเพิ่มเป็นบางอย่าง ข้าพเจ้าคิดว่าเงินที่
 จะได้มาต้องคุ้มกับภาษอากรค่านา ที่จะปรับปรุงนี้เป็นแน่แท้ทีเดียว เพราะ
 ฉะนั้นข้าพเจ้าก็ไม่มีอะไรจะพูดมากมายยิ่งไปกว่านี้ เพราะเมื่อพูดแล้วรู้สึก
 ว่าจะต้องพูดแรงไปมาก

พระพิไลยสุนทรการ ผู้แทนราษฎรจังหวัดภูเก็ต กล่าว
 ข้าพเจ้าทราบว่าจะพูดกันในเรื่องอากรค่านา แต่ความจริงที่จังหวัดภูเก็ต
 ของข้าพเจ้านั้น นามเท่ากับแม่ของตอนพอดี้ แต่เป็นจังหวัดทมิฬเนอท
 พูดกันว่าเขา ที่ภูเก็ตเวลานี้จะต้องซื้อข้างทางภาคกลางไปกิน อย่าง
 น้อยเดือนละ ๕,๐๐๐ กระสอบ และการที่เป็นปัญหาเรื่องอากรค่านาน เพราะ
 จำเดิมตามพระราชบัญญัติที่เก็บเงินอากรค่านา ร.ศ. ๑๑๑ ซึ่งข้าพเจ้าเคย
 ได้ยื่นได้ทั้งมาเหมือนกัน และได้เคยเกี่ยวข้องเพราะเคยเป็นข้าหลวง
 ด้รพากร โดยเหตุว่าราษฎรโดยมากยังไม่รู้สึกว่าจะเปลี่ยนแปลงการ

เงินของเรา คือการเอกซเร็น เราแอบอิงปอนด์สเตอร์เคอติง เมื่อครั้ง
โน้นเงินของเราเท่ากับเมืองจัน แต่เดี๋ยวของเราส่งชนไปมาก นีราชฐ
โดยมากยังไม่รู้จักและยังไม่เข้าใจกัน แต่เราควรต้องถูกไป เราขายเป็น
เงินบาท คือบาทของเราแต่ก่อนเป็นเงิน แต่เดี๋ยวนี้เป็นทอง เพราะเรา
อิงปอนด์สเตอร์เคอติง และความจริงการที่ท่านสมาชิกบางท่านที่ว่า ให้
เก็บเงินค่าที่ดิน เป็นการสมควรอย่างยิ่ง เงินอาคารค่านานควรจะต้อง
แปลงได้แล้ว และภาษีอย่างอื่นด้วย ไม่จำเป็นที่จะต้องเก็บภาษีอย่างอื่น
เพิ่มเติม เพราะว่าภาษีอากรบางอย่างที่เราเก็บอยู่เวลานี้ ระเบียบของ
เรายังไม่ดี ระเบียบที่ไม่ดีนั้นคือคงเจ้าพนักงานไปเป็นหัวหน้า หัวหน้า
นั้นอำนาจที่จะอนุญาตได้ จะให้ก็ได้ ไม่ให้ก็ได้ เก็บเรื่อยไป ไม่มี
การตรวจสอบ คือไม่มีเช็คกัน นี้ถือว่าโหดเป็นอันมาก ไม่จำเป็นจะต้อง
เก็บภาษีอย่างอื่น ถ้าเราจัดการวางระเบียบให้ดีแล้วจะได้ เงินเป็นอันมาก
ขอพูดเพียงเท่านี้

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช
กล่าวว่า ข้าพเจ้าเป็นผู้รับรองบุคคลคนหนึ่ง และก็ได้เตรียมการอยู่บ้าง
ตามสมควร แต่ว่าเห็นว่าบุคคลนี้อาจจะเข้าสู่อากาศ ในวันอังคารหน้า แต่
มาบคนรัฐบาลได้ขอเปลี่ยนบุคคลเป็นฉนวนนี้ ข้าพเจ้าก็วิตกไปว่าข้าพเจ้าและ
พวกเพื่อน ไม่พร้อมที่จะกล่าว ดังนั้นจึงให้หนักแน่น ตามที่มี ความประสงค์
แต่เมื่อได้ฟังเพื่อน ๓-๔ คนได้กล่าวมาแล้ว ดังนั้นแต่กล่าวในสาระสำคัญ
อันเป็นความจริง ถูกต้องตามความจริงที่มีอยู่ เมื่อเปลี่ยนแปลงการ
ปกครองใหม่ๆ ชาวนา เป็นส่วนมากรู้สึกยินดีดีถึงว่า พระมาโปรดแล้ว
ความไม่ยุติธรรม หรือ ออยติธรรมใด ๆ ซึ่งได้รับมาก่อนนั้นจะต้องถูกปลด
เปลื้องหมดสิ้น คราวนี้ด้วยบุญคุณของรัฐบาลใหม่ คือมารัฐบาลก็ทำ
แต่เพียงว่าลดครึ่งหนึ่ง ซึ่งเท่านั้นหาได้รับความผ่อนผันให้น้อยลงไปไม่
โดยเหตุที่ว่ายังมีหลักเกณฑ์หลายอย่างในพระราชบัญญัติอาคารค่านา ร.ศ.

๑๑๓ ซึ่งไม่ให้ความยุติธรรมแก่ชาวนา กลับจะเป็นภัยแก่ชาวนา เรียกว่า ภัยชาวนา อย่างที่เพื่อนข้าพเจ้ากล่าวมาแล้ว ข้าพเจ้าอยากจะฆ่า คือการ บังคับการเก็บภาษีค่านา บังคับจนถึงกับยัดนาขาย การยัดนาขายนั้นชาวนา ไม่มีโอกาสจะได้ชื้อนากลับคืน ก็ต้องถวายอาลัยเป็นอย่างอื่น ท่านจะเห็น ได้เช่นพอม้าตำแหน่งราชการว่างตำแหน่งเดียว คนร้อยคนพันคนก็กระโดด เข้ามา คิดว่าพอถึงมือได้เงินเดือนขึ้น ออกประกาศหนึ่งนาบางแห่งก็ได้ บำรุงให้มีการลดปรทาน แต่นาบางแห่งในมณฑลใต้ตั้ง ๑๔ จังหวัดไม่มีการ ลดปรทานเลย แต่ก็ได้เก็บค่านาในทำนองเดียวกัน ช้อนเป็นความเดือด ร้อนยิ่งนัก ผู้เสนอญัตตินี้ได้กล่าวไว้ในญัตติว่า เพื่อให้สง่า านนี้ได้ทราบ และจะได้พิจารณาให้ผ่านพ้นไป หามันภัยใด ๆ ซึ่งควรจะเกรงไม่ อย่างคน พระพินิจ ๆ ได้กล่าวแล้ว ไม่มีภัยใด ๆ ซึ่งควรจะเกรง ต่อไปนี้ข้าพเจ้า อยากจะให้ส่งมตีสื่ออารมณ์พียงฝ่ายรัฐบาลบ้าง จะว่ากระไร

ขุนวรสิทธิสุทรณเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดคันทนองคาย กล่าวว่่า ร้อยที่ควรภักดีกันในดินนั้นมีอยู่ ๒ อย่าง คืออย่าง ๑ อยากจะทำความเข้าใจ กับกฎหมาย เกี่ยวกับภาษีอากรค่านาที่ปฏิบัติ แล้วนั้นเป็นการยุติธรรมหรือ ไม่ และข้อที่ ๒ ก็คือว่าเราอยากจะมีวินิจฉัย คือขอความเห็นจากคณะ รัฐบาลว่าคณะรัฐบาลนี้มีความเห็นอย่างไรในเรื่องกฎหมายที่ใช้อยู่แล้ว ถ้าเราพิสูจนกันได้จากกฎหมายซึ่งได้ใช้อยู่แล้วนั้น เป็นการไม่ชอบด้วย หลักการการเก็บภาษีแล้ว รัฐบาลผู้ซึ่งเป็นเจ้าหน้าค่อนมีอำนาจที่จะเสนอ พระราชบัญญัติได้ตามข้อบังคับของสภา ฯ เมื่อไม่แก้ไขความที่กฎหมาย บกพร่องอยู่นั้น ก็ไม่แก้ไขให้กฎหมายนั้นดีขึ้น ก็แปลว่ารัฐบาลของเรา เห็นชอบด้วย ถ้ารัฐบาลเห็นชอบด้วยในหลักการอันไม่ดี ซึ่งถึงแม้ว่าจะ อย่างว่ามีกฎหมายบังคับให้ทำเช่นนั้นก็ตาม เราก็เห็นกันได้ว่ารัฐบาลอันนี้ ไม่เหมาะสมแก่ที่จะบริหารราชการแผ่นดินแทนพวกเรา เพราะฉะนั้นใน ญัตติเรื่องข้อกฎหมายนั้น พวกเราได้พูดกันมาหลายคนแล้วว่าเห็นพ้อง

กันว่าไม่ชอบด้วยหลักการการเก็บภาษี และทั้งไม่เป็น การยศธรรมแก่ ผู้เสีย
 ภาษี กฎหมายการเก็บอากรค่านานี้เป็นกฎหมายที่บัญญัติมาตั้งแต่ครั้ง
 บรรพบุรุษแล้ว และบัญญัติขึ้นโดยเอกชนคนเดียว หากได้เป็นไปโดยความเห็น
 ชอบของราษฎรด้วยไม่ ทั้งการบัญญัติขึ้นเราเข้าใจว่าไม่ได้มีหลักเกณฑ์
 อันใดอันหนึ่งที่จะ ระวัง ถึงความทุกข์ยาก ของพลเมืองและระมัดระวังความ
 ดำรงของพลเมืองที่จะปฏิบัติได้หรือไม่ แต่มีความระมัดระวังอย่างเดียว
 ว่าจะได้เงินมาใช้ในการแผ่นดินให้เป็นการพอเพียง หรือเก็บมาไว้มาก ๆ
 เพื่อจะได้ใช้จ่ายเป็นการกระเด็นกระด้างอันใดอันหนึ่งบ้าง อยู่ที่ตรงนั้นทว่า
 กฎหมายของเราไม่พอควรที่จะเป็นกฎหมายไร้ต่อไปด้วยประการต่าง ๆ นั้น
 จะเห็นได้ถึง ๒ อย่าง ในอย่างหนึ่งว่าด้วยวิธีปฏิบัติเสียก่อน วิธีปฏิบัติ
 การเก็บภาษีอากรใด ๆ นั้น ถ้าหากทำได้ไปเบ็ดเตล็ดว่าด้วยการเก็บ
 ภาษี ไม่ต้องไปคุมมาก ไปคดของเจ้าคุณสุริยาฯ ก็พอแล้ว ไม่ต้องอ่าน
 ให้ลัดขัง ท่านบอกว่าการที่จะเก็บภาษีอากรให้เป็นไปตามหลักยศธรรม
 จะต้องสำรวจความเป็นอยู่ของราษฎรเสียก่อน เรียกว่าวัดความดำรง
 ก็จะต้องรู้ถึงความดำรงของพลเมืองว่า พลเมืองจะเสียภาษีอากร
 ได้เพียงใด เพราะว่ากรเก็บภาษีอากรแก่พลเมืองจนเกินแก่ความดำรง
 นั้น นอกจากที่รัฐบาลและราษฎรของเราจะได้รับความเดือดร้อนแล้ว
 จะเป็นเหตุให้พลเมืองของเราบางคนเป็นลำบาก และผลที่สุดประเทศก็มี
 แต่คนซึ่งไม่ล้มบรรณดังอย่างเดียว อย่างนี้ประเทศจะตั้งอยู่ได้อย่างไร
 นั้นเป็นข้อสำคัญ ถ้าหากว่ารัฐบาลเห็นว่าการหมายนั้นสำคัญ ท่านยังจะ
 เอาอย่างนี้ ควรจะต้องระวังให้มากสักหน่อย นั้นเป็นวิธีปฏิบัติการ
 แล้วยังมีมันด้อยต่าง ๆ ในการปฏิบัติ เช่นจะต้องให้ความสะดวกแก่
 ราษฎร แต่ที่เป็นมาแล้วเรายังไม่สะดวกพอ เราไม่ควรจะใช้เจ้าพนักงาน
 งานมากเกินไป ซึ่งอากรที่ได้มานั้นเสียไปเรียวรูดกว่าจะได้เข้ามาถึงห้อง
 พระคลังหลวง เช่นเก็บได้ ๑๐ บาท เหลือเพียง ๖ บาทเท่านั้น ไม่เป็น

การสมัคร ข้าพเจ้าไม่อยากจะกล่าวถึงหลักภาษากรวยกว่าที่ได้กล่าว
มาแล้ว ทนถาพุดถึงเหตุเฉพาะหน้าแล้ว จะเห็นว่าคนทำนาได้ข้าว
เฉพาะอย่างยิ่งในภาคอีสาน เป็นส่วนมาก ชาวภาคอีสานไม่มีเนื้อ
ที่มาก ๆ เหมือนอย่างภาคกลาง โดยมากมีเฉพาะแต่เป็นของกิน เพียง
แต่พอกิน แต่คิดเฉลี่ยแล้วก็เป็นส่วนน้อย เพราะฉะนั้นการทำนาของ
พวกนี้เพียงเลี้ยงชีพไม่ถึงกับการชื้อขาย ถ้าหากว่าจะมีการชื้อขาย
ก็เฉพาะในภูมิภาคของตนเอง แปลว่าบ้านหม้อข้าวไม่พอ นาในมันเสียไป
ไม่ได้ข้าวพอกิน แต่หาของคนอื่นได้มาก ก็ไปซื้อชื้อกันมากิน เป็น
เช่นนี้ แต่การเก็บค่านักเก็บเต็มชื้อกบี่ นอกจากนั้นยังมีอื่น ๆ อีก
ส่วนคิดว่าครอบครัวหนึ่งมีคน ๖ คน ทำนาได้ใน ๖ คนนั้นพอกิน รัฐบาล
ก็ยิ่งเก็บภาษีอีก แล้วการเก็บนั้นก็แปลว่า เก็บชื้อที่ดินของราษฎร แล้ว
ราษฎรจะคงคนได้อย่างไร ถ้าหากว่ารัฐบาลเห็นชอบด้วยจันอยู่ และ
ไม่จัดการแก้ไข ข้าพเจ้าก็รู้สึกอัศจรรย์ใจในความเป็นอยู่ของพลเมือง
ด้วยเหตุนี้จึงอยากจะระบายความรู้สึกอันนี้ให้รัฐบาลเข้าใจ ถ้าแม้ว่า
รัฐบาลพิจารณาได้จากกฎหมายที่เข้ามาแล้วเป็นการยุติธรรมดีแล้วหรือชอบแล้ว
และปฏิบัติเป็นไปด้วยดีแล้ว เช่นนี้ข้าพเจ้าก็ไม่ทราบว่าจะให้ท่านทำงาน
คือประโยชน์แก่ประเทศสืบไป ถ้าหากว่าท่านยังไม่เห็นชอบด้วย ข้าพเจ้า
ก็รู้สึกหนักใจเหลือเกินในเรื่องนี้

นายทองมีวัน อัครถาวร ผู้แทนราษฎรจังหวัดมหาสารคาม
กล่าวถึง ในเรื่องภาษ้อกรณ ท่านสามารถทัก ๆ ท่าน ซึ่งเป็นสมาชิก
ประเภท ๑ หรือประเภท ๒ ก็ตาม ขอมมีความใฝ่ใจอยู่เสมอที่จะได้รับ
การปรับปรุง ครั้นเมื่อพ.ศ. ๒๔๗๖ รัฐบาลได้เสนอร่างพระราชบัญญัติ
อกรณค่านา ในคราวนั้นก็มีความรักได้กระทำการแปรญัตติเป็นอันมาก
ทั้งข้าพเจ้าก็ได้แปรญัตติเช่นเดียวกับนั้น รัฐบาลของเจ้าคุณนายกแตระหว่าง
นั้น ขอโทษ เจ้าคุณศรี ๆ ท่านเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

ท่านรับรองต่อสภาฯ นี้ว่าจะปรับปรุง การภาษี ให้เสร็จภายใน กำหนด ๑ ปี นับตั้งแต่วันที่มาเป็นเวลา ๒ ปีเศษแล้ว การปรับปรุงภาษ้อากรนั้นหาได้ ดำเนินการดั่งไปไม่ ทุกๆ คนก็ย่อมทราบอยู่ว่าการภาษ้อากรที่เก็บอยู่ในขณะนี้ เห็นว่าผิดหลักแห่งความยุติธรรม ตลอดจนหลักสัมพรรคภาพอีกด้วย และเรื่อง การภาษ้อากรนี้ ก็น่าที่จะ ปรับปรุง ให้เสร็จตาม คำรับรองของท่าน รัฐมนตรี แต่ก้หาได้ปรับปรุงให้เสร็จไปภายในเวลาอันสมควรไม่ ตามที่ สมาชิกอื่น ได้อภิปราย มาแล้ว กล่าว ถึงความ เดือดร้อน ของราษฎรใน ปัจจุบันนั้น ข้าพเจ้าขอรับรองทั้งนี้ และปัญหาในเรื่องอนาคตต่อไป นั้น เป็นสิ่งที่ควรคำนึงให้มาก เราย่อมทราบกันอยู่แล้ว และรับรอง อยู่โดยทั่วไปว่า ชาวนาเป็นกระดูกสันหลังของชาติ เราจะยอมกิน กระดูกไปจนหมดกระดูกนั้นหรือ คือไปประเทศชาติของเราจะคงได้ด้วย อากรอย่างไร นี้แหละความล่มจม และกำลังของชาติก็จะบั่นทอนชาติ ไปอย่างแน่ ๆ ที่เดียว เพราะฉะนั้นข้าพเจ้าเห็นว่าควรแล้วที่จะปรับปรุง ภาษ้อากรตามคำเมื่อก่อนของสมาชิกที่เสนอมานี้ ข้าพเจ้าขอกล่าว เพียงเท่านี้

ด. เทียบ ศรีพิสิฐ ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครปฐม กล่าว ว่า คำที่ท่านสมาชิกได้อภิปรายมาแล้วทั้งหลายเหตุ ข้าพเจ้าขอรับรอง ได้ว่า สมาชิกได้ทำหน้าที่เป็นหูเป็นตาของ รัฐบาลโดยแท้จริง หากได้ มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่จะคิด หักล้าง ประโยชน์ ของรัฐ เพื่อ ประโยชน์ราษฎร โดยเฉพาะไม่ เป็นความจริง. ชาวนาของเรานั้นนับว่า เป็นรากฐาน สำคัญของประเทศที่เดียว เวลานี้มีหลายสิ่งหลายอย่างที่ชาวเรา คือ ชาวนาของเราจำเป็นต้องเสียอากรให้แก่รัฐ ด้วยวิธีผิดๆ หลาย ประการอย่างหนึ่ง ทางการก็ทราบอยู่แล้วว่าราษฎรของเราในเวลานี้ การทำนาไม่ได้ผล มีอีกเป็นจำนวนมากมาย โดยเหตุที่ว่าต้องเสียค่า อากรทั้งๆ ที่ได้ผลไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย บางทีเก็บเกี่ยวข้าวในนาแล้ว เมื่อ

ขายไปทั้งหมดยังไม่พอเสียค่าอากรนั้นก็มี เพราะฉะนั้นสมควรเป็นอย่างยิ่ง
ที่เคี้ยวที่รัฐบาลควรจะช่วยเหลือในชั้นนี้ อย่างไรก็ตาม เมื่อได้มีการเบียด
อธิปไตยโดยทั่วไปแล้ว ข้าพเจ้าหวังใจว่ารัฐบาลคงจะได้แต่งตั้งให้สภา
เห็นวิธีการที่รัฐบาลจะได้แก้ไขต่อไปเป็นแน่

หลวงนรินทร์ประสาครเวช ผู้แทนราษฎรจังหวัดจันทบุรี กล่าว
ว่า ในฐานะที่ข้าพเจ้าเป็นผู้รับรองนิติบัญญัติด้วยคนหนึ่ง ความประสงค์อัน
ยิ่งใหญ่ของข้าพเจ้า ก็ต้องการให้รัฐบาล เห็นความจำเป็นที่จะต้องช่วยแก้ไข
ชวอนาให้ดียิ่งขึ้น เพราะชวอนาเป็นกระดูกสันหลังของชาติ ดังที่ท่าน
สมาชิกทั้งหลายได้อภิปรายมาแล้ว ก็ขอจากนั้นข้าพเจ้าขอแสดงว่า เงินภาษี
อากรค่าหน้าที่รัฐบาลเก็บไปนั้นก็ยังหาได้จัดการบำรุงชวอนาให้เป็นการสมควร
ไม่ และเหตุที่ชวอนาคือชวอนาการบำรุงจากรัฐบาลต่างๆ ดังข้าพเจ้าจะกล่าว
ต่อไป เพื่อแต่งตั้งให้สภาทราบ คือ ๑ ชวอนาทำชาวดูได้ชกขายกัน
ตามบุญตามกรรม ตามยถากรรม การขนส่งก็ไม่ได้รับความบำรุง
อย่างใด และการค้าขายหรือซื้อขายของชวอนาก็คงอยู่ที่คนกลาง ความ
มั่งมีตกอยู่ที่คนกลาง ความยากจนตกอยู่ที่ผู้ยากเห็นอย่างเร้นลับ ก็
คือชวอนา ข้อ ๒ ชวอนาทำนาขึ้นไปตามบุญตามกรรม ตามยถากรรม
คอยดูฟ้าฝนว่าเมื่อไรจะมีฝนตกมา จะลงมือไถกัน อะไรกันเหล่านี้ ชา
วนาได้รับการบำรุงให้เพียงพอไม่ อีกประการหนึ่งชาวดูของเราตั้งแต่ ๕๐ ปี
มาถึงเวลานี้ เราจะรู้ว่าชาวดูของเราเกิดผลไม่เพียงพอ คือต้นชาวดูก็เล็กลง
ไป ผลก็ไม่ค่อยได้ คงมีรัฐบาลก็ยังหาวิธีแก้ไขตามหลักวิชาการให้ได้
ชาวดูเพียงพอไม่ ข้อที่ ๓ ตั้งที่นาดังตำราย่างที่ปลูกคือลูกของชวอนา ชวอนา
คนหนึ่งโดยมากมีลูกมาก และเขาก็ไม่ได้รับความบำรุงอย่างใด ลูกมาก
นั้นเป็นการคงให้พ่อแม่ยากจนลงไปอีก ทางที่คณาที่รัฐบาลควรจะเห็นว่า
ชวอนาคนใดมีบุตร ๓ คนแล้ว คนที่ ๓ ที่ ๔ ควรจะลดค่าเช่าเรี่ยกันอย่างน้อย

ร้อยละ ๕ จะเป็นการบำรุงให้ชาวนาได้รับการศึกษาค้น การศึกษาเป็น
กำลังของชาติเหมือนกัน ถ้าเราไม่ได้รับการศึกษาค้นแล้ว เราก็จะไม่ได้
มางั้นในสภา ๑ นี้ได้ ข้อที่ ๕ เป็นข้อที่น่าอนาใจ ข้าพเจ้าได้เคยอยู่ใน
ตำแหน่งงาน ซึ่งได้เคยตรวจมาแล้ว ในบางตำบลมีชาวนาตั้งสองสามพัน
คน จะหาคนที่อายุขึ้นถึง ๕๐ ปีสักหนึ่งคนก็ยาก คายเสียหมด โรคที่
เราเคยช่วยเหลือได้เราก็อาช่วยเหลือให้เพียงพอได้ไม่ คงเป็นคน คนเมื่อ
ชาวนามองเห็นพวกเราก็ได้รับความสุขต่างๆ เช่นนี้ เขายอมส่งจาก
หน้าที่ของเขาที่เป็นชาวนา เพราะเขามองเห็นว่าเราสบาย เขากองมา
พยายามที่จะเข้ารับราชการ เรียนอย่างไร เรียนอย่างไร นั้นเป็นภัย
ต่อประเทศอย่างมาก เพราะว่าประเทศที่จะอยู่ได้ต้องอาศัยการกตกรรม
ที่ต้องให้ราษฎรได้รับความรู้อย่างกตกรรม นั้นแหละเป็นกำลังของชาติ
เราไม่ปรารถนาจะให้คนมาเป็นข้าราชการมาก ตามที่ข้าพเจ้าแถลงเหตุผล
นี้หวังว่าท่านสมาชิกทั้งหลายคงจะเห็นพ้องด้วย

หลวงศรีประกาศ ผู้แทนราษฎรจังหวัดเชียงใหม่ กล่าวว่ ใน
เรื่องกฎหมายสำหรับเก็บอากรค่าน้ำ ทั้งสมาชิกและรัฐบาลเชื่อว่าคง
รับรองกันแล้วว่าไม่ยุติธรรม รัฐบาลในปัจจุบันเมื่อเวลาเข้ารับหน้า
ก็ได้ลดภาษีอากรค่าน้ำที่เคยตัวเองเป็นเครื่องทช ให้เห็นว่าการกฎหมายนี้
ให้ความยุติธรรม แต่ว่าเท่าที่ได้ลดมานั้นยังไม่พอเพียง โดยเหตุว่า
ลดโดยทั่วไปหมด การเค็ดรอันของราษฎรชาวนานเค็ดรอันต่างกัน
กล่าวคือบางคนอยู่ไกล ทำเฉพาะกินก็ต้องเสีย บางคนอยู่ใกล้ มีการ
ขายได้ง่ายๆ ก็ต้องเสียเท่ากัน เช่นนี้เป็นคน อย่างทางภาคเหนือแล้วไม่มี
โอกาสเลยที่เดียว เพราะเหตุว่ารถไฟเขาผูกขาดเสีย ถ้ายามเช้าใน
กรุงเทพฯ มีราคา รถไฟจะไปตากแข่งกับเขา ท่านก็ไม่ส่งรถไฟเชียงใหม่
พอเช้าลดราคา ท่านก็ส่งไปให้เช่นนี้ลำบากมาก ส่วนภาษีอากรรัฐบาลเก็บ
เต็มหมดทุกอย่างที่เดียว เพราะฉะนั้นทางเหนือรู้สึกเค็ดรอันมาก สมควร

จะได้รับการปรับปรุงภาษาอักษรให้ได้ดั่งที่เขาคิดว่าเขา อีกประการหนึ่ง
 รายได้ของคนทุกคนในเวลานั้น ตามพระราชบัญญัติภาษารายได้ เรายก
 เงินผู้ที่ได้รับค่าจ้างหรือเงินค่าจ้างรายวัน ไม่เก็บภาษี แต่ชาวนาทำได้ต่างค
 ึ่งเกี่ยวกับนั้น ไม่มีการยกเว้นอะไรเลย นี่ไม่เห็นจะยุติธรรมตรงไหน
 เราหาเงินได้ต้องพันดั่งร้อย สูงกว่านั้นจึงเก็บแต่ค่ากว่านั้นไม่เก็บ แต่
 ชาวนาทำได้เท่าไรก็ต้องถูกเก็บภาษี นี่เป็นเครื่องแสดงให้เห็นอย่างหนึ่ง
 ว่า ชาวนาโดยมากไม่มีโอกาสที่จะขึ้นมาแดงให้บรรดาท่านที่ได้เขียน
 กฎหมายได้รู้ดีว่า เวลานี้ความเดือดร้อนของเขาเป็นอย่างไร เพราะ
 ฉะนั้นในเมื่อเรามีโอกาส และมีผู้แทนราษฎรแล้ว เราก็นำเอาให้
 พัง ส่วนการที่จะสำเร็จหรือไม่ แต่ท่านที่นั่งอยู่ในที่นั้น ก็จะแต่เห็น
 ออกเห็นใจเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นถ้าท่านเห็นออกเห็นใจแล้วความสำเร็จ
 ของนั้นก็มิใช่เป็นอันมาก และเห็นได้ว่ากรมชลประทานได้ตั้งคนขึ้นไป
 ทำทางน้ำที่เชียงใหม่ ท่านคงนึกว่าเชียงใหม่คงได้รับการบำรุงดี ท่านจะ
 เก็บค่าผ่านทางน้ำของท่านผ่านไร่นาห้ำบาท ส่วนการชลประทานใน
 พระนคร มีคนเป็นเศรษฐีท่านทำไปแต่ต่างคเดียวกันก็ไม่ได้เอาเลย
 ส่วนที่เชียงใหม่เอาคางห้ำบาท ซึ่งราษฎรชาติองค์ทำของเขาเอง
 เหมืองฝายก็ต้องทำเอง อะไรก็ต้องทำเองร้อยแปด ภาษาก็ต้องเสียอย่าง
 เดียวกัน ศดของรังสิตท่านก็นำให้ด้วย อะไรร้อยแปด ค่าที่ดินยังไม่
 ต้องเสีย ยังได้นำเปล่าๆ ด้วย นั่นน่ะก็ต้องทำเอง แล้วภาษานาก็ต้องเสีย
 เท่ากัน เมื่อเป็นเช่นนี้ชาวนาทั้งหลายรู้สึกเดือดร้อนเหลือเกิน แต่ว่าการ
 เดือดร้อนของชาวนาไม่มีใครช่วย เงินจุนจายก็ได้แต่รอกันแปดๆ อยู่
 เท่านั้นเอง ถ้าท่านไม่ลดหย่อนกฎหมายท่านเอง อนึ่ง วิชาที่เค
 ื่อนที่สุดที่ทางการปฏิบัติอยู่เวลานี้ เมื่อตมมือเกี่ยวกับร่างภาษาก็เกี่ยว
 ชาวนาบางคนมีอิฐไปเสียโคกเดียว ถ้าเมื่อไม่มีอิฐก็ต้องจำนำ เมื่อ
 พอดีข้าวที่พอจะขายได้สิบบาทก็ลดตงเหลือห้าบาท และถ้าสู้ไม่ได้ก็

ชนอีกหนึ่งบาท หนึ่งบาทของชาวนาเป็นการร้ายที่สุด และอีกอย่าง
หนึ่งเมื่อถึงคราวที่จะเก็บภาษี ท่านต้องไปเขียนใบเสร็จจรรยาณนี้ และ
ท่านนึกมาคงหลายร้อยคน ร้ายกว่าวัวควายเสียอีก บางที่ถัดบ้านไม่
ทัน และร้ายกว่านั้น ฮอตข้าวต้องนอนค้างอยู่ที่นั่น อะไรร้ายแปดพัน
ประการถามท่าน ท่านบอกว่าไม่ทำอย่างนั้นได้หรือ แก่ต้องคอยดี แล้ว
จะไปว่าอะไรได้ เรื่องมันเค็ดคร้อนร้อยแปดประการ แต่ว่าพวกอะไรไม่
ได้ พวกนี้ท้อมปาก ถึงเคยจนก็เหมือนกัน พูดให้เห็นเท่านั้น จะดำเร้า
หรือไม่ก็สุดแต่ท่าน

นายสวัสดิ์ บุระเวส ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ ถัดว่า
ข้าพเจ้าเห็นห้องกับผู้เสนอ ที่จะขอให้เบ็ดตกไปขายทั่วไปในชั้นนโยบาย
ของภาษีอากรค่านานี้ ก็เพราะเหตุว่าข้าพเจ้าได้พยายามคิดค้นคว้า ชาวนา
ที่ตกตกลูกภาษีไปโดยไม่มีทางอื่นที่จะหลุดเกลี้ยงให้พ้นนี้ ได้รับประโยชน์
อะไรบ้าง เป็นการสมควรแล้วหรือยัง ในเมื่อข้าพเจ้าคิดค้นหาประโยชน์
แล้ว ไม่ปรากฏเลยที่ได้รับประโยชน์ตอบแทนพิเศษไปกว่าสมาชิกอื่นๆ
หรือพิเศษไปกว่าคนอื่น ๆ อย่างไรเลย ก็คิดว่าคงจะได้รับอยู่ใน ข้อสำคัญ
แต่เพียงว่า ความมั่นคงของประเทศชาติ ชั้นนี้เป็นข้อที่ทุก ๆ คนได้
รับอยู่ด้วยกันแล้ว แต่ว่าส่วนชาวนาได้รับเพียงเท่านั้น หาเป็นเพียง
ประสงค์ของชาวนาไม่ เพราะเหตุว่าการที่เขาจะได้เป็นอิสระ แต่เขา
จะต้องทนทุกข์ทรมานด้วยประการต่างๆ คือ ไม่เต็มอกกับคนอื่น ๆ นั้น
ย่อมจะเป็นที่น่าเสียใจของชาวนามาก ความจริงทางที่ควรจะได้ช่วย
เหลือนี้ รัฐบาลยังมีอยู่หลายอย่างหลายประการ เช่นการลดภาระ
กีด ถนนหนทางกีด การศึกษา กีด หรือว่าการจัดหาตลาดให้เขาได้ค้า
ขายขายได้สะดวก กีด หรือว่าแม่เจ้าหน้าที่จะดูแลแนะนำตรวจตราในเรื่อง
การทำงานให้ได้รับประโยชน์มากขึ้น กีด ถึงเหตุนี้ชาวนาได้เสียภาษีอากร
ไปเต็มเม็ดเต็มหน่วยอย่างรันทดหาเร็น แต่ว่าไม่ได้เห็นอะไรเลยแม้สัก

อย่างเดียวกัน เขาเคยอยู่อย่างไรก็ยังมีสภาพอยู่อย่างนั้นเอง เมื่อได้
แต่คุณแล้วเราจะพบแห่งจ้าวรัฐบาลคุณเหมือนจะพยายาม เอาอกเอาใจชาวนา
ด้วยวิธีข้อตกลงบางประการ กล่าวคือให้กรมเกษตรฯ ทำพิธีแรกนา
ขวัญปลูกใจ และเอาพระไปส่งวัดมนต์จะเป็นเหตุที่จะให้ได้ข้าวมากมาย
อย่างไร

ประธานสภาฯ กล่าวว่ คำที่จำกัดวงโดยเอาพิธีมาทำ เป็น
ความเห็นของท่าน เป็นประเพณีเก่าแต่ที่เขาลือมานาน จะจริงหรือเท็จ
ไม่ใช่โอกาสที่ท่านจะพิสูจน์ เดียวกันท่านพิสูจน์ไม่ได้ ขอให้ถอนเสียก่อน

นายสวัสดิ์ บุระเวส ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครสวรรค์ กล่าว
ว่า ข้าพเจ้าขอถอน และอย่างไรก็ตามข้าพเจ้าเป็นผู้ที่ไม่มีไหวพริบที่จะ
หลักเคียงในการที่จะต้องเสียภาษีอากรได้โดย จำเป็นจะต้องเสียอยู่เสมอ
และการที่ข้าพเจ้าเห็นพ้องในการที่มีผู้เบียดเบียนไปไหนนโยบายอันนี้ ก็
เพราะเหตุว่าข้าพเจ้ารู้สึกมีความเจ็บแค้นเป็นอย่างมากในการที่รัฐบาลไม่ได้
ช่วยเหลือหรือว่าเอาใจใส่ที่จะเปลี่ยนแปลงให้ดียิ่งกว่าที่เดิม กล่าวคือ
วิธีการเก็บภาษีอากรค่านา ได้ไว้ให้กำนันผู้ใหญ่บ้านและกรรมการอำเภอ
เป็นผู้ไปเที่ยวทวงจวัดและเร่งรัดการเสียภาษีค่านา และในที่สุดก็ประกาศ
ขายทอดตลาด แต่ว่าการประกาศนี้เป็นการประกาศโดยกำนันหรือเป็นการ
ประกาศโดยเสมียนอำเภอ ซึ่งมีเงินเดือนเพียงยี่สิบสามบาท มีฐานะ
ยังไม่น่าไว้ใจได้ เพราะฉะนั้นพวกชาวนาจึงมีทางที่จะเสียหายยิ่งกว่าที่ควร
จะเสียหายมากเกินไป และไม่มีทางที่จะสงเคราะห์ให้เขาได้รับความกรุณา
ได้เลย เช่นว่าจ้างกำนันยี่สิบบาทไปยึดที่นาต้องร้อยไร่ และงูบงิบขายกัน
ในพวกกรรมการอำเภอหรือพวกกำนัน ซึ่งขังนานไปแล้วดูเหมือนทรัพย์
สมบัติของชาวนา ทั้งหมดจะตกมาเป็นของพวกเจ้าพนักงานหรือพวกข้าราชการ
กรมนี้ หรือหนังสือข้าพเจ้าได้ร้องเรียนต่อเจ้าคุณนายกฯ แล้ว แต่ท่านได้

บอกว่าไม่มีทางแก้ไขได้ จึงเป็นขอท้าวเจ้าเห็นพ้องช่วยในการที่จะเปิด
อภิปรายในคราวนี้

หลวงศรี เขตต้นคร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนนทบุรี กล่าวว่
ตามที่สมาชิกได้อภิปรายมาแล้ว ข้าพเจ้าขอสนับสนุนความเห็นเหล่านั้น
แต่ข้าพเจ้าขอปฏิเสธภัยคำของสมาชิกบางท่าน ที่ว่าการทำนาภาคเหนือ
ภาคใต้เสียหาย ผู้ภาคกลางไม่ได้ นั่นไม่เป็นความจริงเลย ความจริงภาค
กลางได้รับความเสียหายมาก ถ้าจะว่าทั่วๆ ไปแล้ว เวลานี้ฤดูกรชาวนาที่
เป็นเจ้าของนาเองทำนาด้วยตนเองแล้ว หน้าฝนก็จะต้องอยู่กับควนนั้นไม่ถึง
สิบเปอร์เซ็นต์ เว้นแต่ที่ทางที่มีครุฑ และมาให้เขาจะยังเหลืออยู่บ้าง
ความจริงการทำนาของภาคกลางเสียหายมามากที่สุด ที่เสียหาย
เนื่องด้วยพระราชบัญญัติการเก็บค่านาที่วามาน ข้าพเจ้าเองรู้สึกว่าเป็นการ
ไม่ยุติธรรมเหลือเกิน ที่ว่าเป็นการไม่ยุติธรรมนั้นคืออะไร ก็เพราะเหตุ
ว่าหลักการในการที่เก็บนั้น คือนาคูใดก็ตามที่ได้มีสมาชิกอภิปรายมาแล้วว่า
ก็เสียหายก็ต้องเก็บ ความจริงเก็บจริง ๆ เว้นไว้แต่การเสียหายของนา
โค ถ้าโคเสียหายก็ต้องเก็บเป็นส่วนใหญ่ ทางการจึงจะได้รายงานมาขอเงิน
ยกเว้นการเก็บ ถ้าหากว่าเสียไม่มากนัก การที่เสียโดยเป็นส่วนใหญ่ยก
เว้นเสีย นี้เป็นข้อข้อยกเว้นอย่างที่สุด ส่วนนาฟางดอยนั้น ก็อย่าง
ที่ได้มีการอภิปรายกันมาแล้ว เป็นต้นว่าการเสียหายที่คนชาวเป็นโรคหรือ
การทำนาคนชาวเสียหายไปเช่นนั้น ถ้าหากว่าเสียหายไม่เกินกว่าหนึ่งใน
สามแล้ว ก็คงเสียอากร และยังมีขอทบกำไรของอกอย่างหนึ่ง เท่าที่
ข้าพเจ้าได้มานี้แล้วก็คือ การเสียหายของชาวนาที่เค็ดครอนอย่างงนน
เช่นชาวม่านไม่ได้ผล หรือว่าคนชาวแต่ไม่ได้เก็บเกี่ยวเช่นนั้นเป็นต้น ไว้
หนึ่งจะได้เก็บเกี่ยวเพียงสักสองสักเช่นนี้ พอมาร้องขอต่อเจ้าพนักงาน เจ้า
พนักงานบางคนบอกว่า "ชาวของแกลมันคืน" พระราชบัญญัติคนดำหรั้จะลด
หย่อนก็ลดหย่อนให้สำหรับชาวที่เสีย เพราะอุทกภัยหรือถูกปลุกศหรือหนอง

กติกาทายเดี่ยหาย เช่น^{๕๕}จึงเป็นเหตุให้ชาวขอมในชายได้รับการยกเว้นตาม
 ทงการ แต่คนชาว^{๕๖}ขอมยู่ ม้าหรือไม้ออกทรงเช่น^{๕๗}เจ้าพนักงานไม่ยอม
 ให้เลย เป็นความจริงเรื่อง^{๕๘}ชาวเจ้าไตเสนา^{๕๙}ร่างพระราชบัญญัติ ขอให้หมาย
 รัฐมนตรีรับรอง เพราะ^{๖๐}เกี่ยวข้องกับ^{๖๑}การที่จะลดภาษีอากร ตามที่^{๖๒}เจ้าเคอ
 ร่างพระราชบัญญัติเสนอ รัฐ^{๖๓}ขาดไปก็คือขอให้^{๖๔}เก็บแต่เพียง^{๖๕}การทำนา^{๖๖}ที่ได้
 ที่^{๖๗}เดี่ยให้^{๖๘}ยกเว้น แต่^{๖๙}ทาง^{๗๐}รัฐขาด^{๗๑}ก็^{๗๒}ตอบ^{๗๓}มาเป็น^{๗๔}ใจความ^{๗๕}สั้น ๆ ว่า มัน^{๗๖}ยัง^{๗๗}อย่าง
 นั้น ยาก^{๗๘}อย่าง^{๗๙}นี้ ถ้า^{๘๐}ยาก^{๘๑}อย่าง^{๘๒}นั้น^{๘๓}เหลือ^{๘๔}ที่จะ^{๘๕}พรรณนา ใน^{๘๖}ที่สุด^{๘๗}ก็^{๘๘}อ้าง^{๘๙}ว่า
 ประเทศ^{๙๐}พม่า^{๙๑}เขาก็^{๙๒}ยัง^{๙๓}เก็บ^{๙๔}กัน ^{๙๕}ที่^{๙๖}เจ้า^{๙๗}เคอ^{๙๘}แสดง^{๙๙}ว่า^{๑๐๐}เป็นการ^{๑๐๑}เคอ^{๑๐๒}คร^{๑๐๓}ของ
 ชาว^{๑๐๔}นา^{๑๐๕}เดี่ย^{๑๐๖}เกิน^{๑๐๗}จริง ๆ เพราะ^{๑๐๘}ฉะ^{๑๐๙}ฉนั้น^{๑๑๐}ทุก^{๑๑๑}ก็^{๑๑๒}ได้^{๑๑๓}พูด^{๑๑๔}กัน^{๑๑๕}ถึง^{๑๑๖}เรื่อง^{๑๑๗}อากร^{๑๑๘}ค่านา^{๑๑๙}เดี่ย
 คร^{๑๒๐}ที่^{๑๒๑}รัฐ^{๑๒๒}ขาด^{๑๒๓}จะ^{๑๒๔}ปรับปรุง^{๑๒๕}เปลี่ยน^{๑๒๖}การ^{๑๒๗}เก็บ^{๑๒๘}ภาษี หรือ^{๑๒๙}จะ^{๑๓๐}เก็บ^{๑๓๑}ตาม^{๑๓๒}รูป^{๑๓๓}พระราช
 บัญ^{๑๓๔}ญัติ^{๑๓๕}อากร^{๑๓๖}ค่านา^{๑๓๗}อย่าง^{๑๓๘}ใด ขอ^{๑๓๙}ได้^{๑๔๐}โปรด^{๑๔๑}กระ^{๑๔๒}ด^{๑๔๓}ก^{๑๔๔}ตาม^{๑๔๕}ที่^{๑๔๖}เจ้า^{๑๔๗}เคอ^{๑๔๘}ได้^{๑๔๙}กราบ^{๑๕๐}เรียน
 มา^{๑๕๑}น^{๑๕๒}ค^{๑๕๓}ว^{๑๕๔}ย

ด. ยู่^{๑๕๕}เก^{๑๕๖}ย^{๑๕๗}ง ทอง^{๑๕๘}สง^{๑๕๙}ยา ผู้^{๑๖๐}แทน^{๑๖๑}ราช^{๑๖๒}ฐ^{๑๖๓}ร^{๑๖๔}จ^{๑๖๕}ง^{๑๖๖}ห^{๑๖๗}ว^{๑๖๘}ค^{๑๖๙}ก^{๑๗๐}า^{๑๗๑}ญ^{๑๗๒}คน^{๑๗๓}บ^{๑๗๔}รี กล่าว
 ว่า ตาม^{๑๗๕}วิ^{๑๗๖}ธี^{๑๗๗}การ ที่^{๑๗๘}เรา^{๑๗๙}จะ^{๑๘๐}เบ^{๑๘๑}ี^{๑๘๒}ท^{๑๘๓}อ^{๑๘๔}ภ^{๑๘๕}ี^{๑๘๖}ป^{๑๘๗}ร^{๑๘๘}าย^{๑๘๙}นั้น เมื่อ^{๑๙๐}ผู้^{๑๙๑}เสน^{๑๙๒}อ^{๑๙๓}ญ^{๑๙๔}ัต^{๑๙๕}ิ^{๑๙๖}ได้^{๑๙๗}พูด
 แสดง^{๑๙๘}ความ^{๑๙๙}ซ^{๒๐๐}อง^{๒๐๑}ใจ^{๒๐๒}ว่า ใน^{๒๐๓}เรื่อง^{๒๐๔}อากร^{๒๐๕}ค่านา^{๒๐๖}นั้น^{๒๐๗}รัฐ^{๒๐๘}ขาด^{๒๐๙}ได้^{๒๑๐}กระทำ^{๒๑๑}ไป^{๒๑๒}อย่าง^{๒๑๓}ไม่
 ยุ^{๒๑๔}ติ^{๒๑๕}จ^{๒๑๖}ร^{๒๑๗}ม^{๒๑๘}เด^{๒๑๙}ี่ย ฝ่าย^{๒๒๐}ส^{๒๒๑}มา^{๒๒๒}ชิ^{๒๒๓}ก^{๒๒๔}นำ^{๒๒๕}ที่^{๒๒๖}จะ^{๒๒๗}ได้^{๒๒๘}ค^{๒๒๙}อย^{๒๓๐}พ^{๒๓๑}ัง^{๒๓๒}รัฐ^{๒๓๓}ขาด^{๒๓๔}ถ^{๒๓๕}า^{๒๓๖}ว^{๒๓๗}ถ^{๒๓๘}่^{๒๓๙}ใน^{๒๔๐}แ^{๒๔๑}ง^{๒๔๒}ของ
 รัฐ^{๒๔๓}ขาด^{๒๔๔}ว่า^{๒๔๕}ตาม^{๒๔๖}ที่^{๒๔๗}ได้^{๒๔๘}บัญญัติ^{๒๔๙}ไป^{๒๕๐}นั้น^{๒๕๑}เป็น^{๒๕๒}การ^{๒๕๓}ยุ^{๒๕๔}ติ^{๒๕๕}จ^{๒๕๖}ร^{๒๕๗}ม^{๒๕๘}แค^{๒๕๙}่^{๒๖๐}ไ^{๒๖๑}น ถ้า^{๒๖๒}ส^{๒๖๓}มา^{๒๖๔}ชิ^{๒๖๕}ก^{๒๖๖}จะ^{๒๖๗}
 อ^{๒๖๘}ภ^{๒๖๙}ี^{๒๗๐}ป^{๒๗๑}ร^{๒๗๒}า^{๒๗๓}บ^{๒๗๔}ค^{๒๗๕}อ^{๒๗๖}ไป ขอ^{๒๗๗}ให้^{๒๗๘}พ^{๒๗๙}ัง^{๒๘๐}รัฐ^{๒๘๑}ขาด^{๒๘๒}ก่อน มิ^{๒๘๓}ฉ^{๒๘๔}ฉ^{๒๘๕}นั้น^{๒๘๖}แต่^{๒๘๗}ว^{๒๘๘}จะ^{๒๘๙}อ^{๒๙๐}ภ^{๒๙๑}ี^{๒๙๒}ป^{๒๙๓}ร^{๒๙๔}าย^{๒๙๕}ย^{๒๙๖}ัง^{๒๙๗}กั^{๒๙๘}
 น^{๒๙๙}เ^{๓๐๐}ง ซึ่ง^{๓๐๑}ไม่^{๓๐๒}ก^{๓๐๓}ก^{๓๐๔}ตาม^{๓๐๕}ทาง^{๓๐๖}การ

ขุน^{๓๐๗}ส^{๓๐๘}มา^{๓๐๙}หา^{๓๑๐}ร^{๓๑๑}ห^{๓๑๒}ิ^{๓๑๓}ตะ^{๓๑๔}ค^{๓๑๕}ดี รัฐ^{๓๑๖}มนตรี^{๓๑๗}ช่วย^{๓๑๘}ว่า^{๓๑๙}การ^{๓๒๐}ท^{๓๒๑}ระ^{๓๒๒}ท^{๓๒๓}ร^{๓๒๔}ว^{๓๒๕}ง^{๓๒๖}การ^{๓๒๗}ค^{๓๒๘}ง^{๓๒๙}
 กล่าว^{๓๓๐}ว่า ก่อน^{๓๓๑}ที่^{๓๓๒}รัฐ^{๓๓๓}ขาด^{๓๓๔}จะ^{๓๓๕}ได้^{๓๓๖}ร^{๓๓๗}ี^{๓๓๘}น^{๓๓๙}ถ^{๓๔๐}ง^{๓๔๑}กับ^{๓๔๒}ส^{๓๔๓}ภา ๑ ให้^{๓๔๔}ทราบ^{๓๔๕}นั้น รัฐ^{๓๔๖}ขาด^{๓๔๗}
 อย^{๓๔๘}า^{๓๔๙}ก^{๓๕๐}จะ^{๓๕๑}แสดง^{๓๕๒}ความ^{๓๕๓}จริง^{๓๕๔}ใจ ๒ ประ^{๓๕๕}การ ประ^{๓๕๖}การ^{๓๕๗}ย^{๓๕๘}ร^{๓๕๙}ัฐ^{๓๖๐}ขาด^{๓๖๑}อย^{๓๖๒}า^{๓๖๓}ก^{๓๖๔}จะ^{๓๖๕}แสดง
 ความ^{๓๖๖}จริง^{๓๖๗}ใจ^{๓๖๘}ว่า ใน^{๓๖๙}เรื่อง^{๓๗๐}เห็น^{๓๗๑}ทุก^{๓๗๒}ข^{๓๗๓}ั^{๓๗๔}ด^{๓๗๕}ของ^{๓๗๖}ราช^{๓๗๗}ฐ^{๓๗๘}า^{๓๗๙}น^{๓๘๐}ั้น^{๓๘๑}เรา^{๓๘๒}มี^{๓๘๓}ความ^{๓๘๔}ร^{๓๘๕}่วม^{๓๘๖}ใจ^{๓๘๗}ด้วย
 ประ^{๓๘๘}การ^{๓๘๙}ที่ ๒ การ^{๓๙๐}ที่^{๓๙๑}จะ^{๓๙๒}ถ^{๓๙๓}ง^{๓๙๔}ค^{๓๙๕}อ^{๓๙๖}ไป^{๓๙๗}ขอ^{๓๙๘}ให้^{๓๙๙}ถ^{๔๐๐}ภา ๑ เขา^{๔๐๑}ใจ^{๔๐๒}ว^{๔๐๓}่า^{๔๐๔}เป็น^{๔๐๕}ค^{๔๐๖}ำ^{๔๐๗}ซ^{๔๐๘}ง^{๔๐๙} หา
 ไร^{๔๑๐}เป็น^{๔๑๑}ค^{๔๑๒}ำ^{๔๑๓}ก^{๔๑๔}่^{๔๑๕}ค^{๔๑๖}ง^{๔๑๗}แค่^{๔๑๘}ประ^{๔๑๙}การ^{๔๒๐}ใ^{๔๒๑}ค^{๔๒๒}ไ^{๔๒๓}่ ก่อน^{๔๒๔}ที่^{๔๒๕}รัฐ^{๔๒๖}ขาด^{๔๒๗}จะ^{๔๒๘}ได้^{๔๒๙}ถ^{๔๓๐}ง^{๔๓๑}ให้^{๔๓๒}ทราบ^{๔๓๓}ใน

ปัญหาต่าง ๆ ซึ่งท่านสมาชิกของใจคงที่ได้อภิปรายมาแต่บัดนี้ รัฐบาล
เห็นเป็นการสมควรอย่างยิ่ง ที่จะเอาเรื่องภาษ้อากร ในประเทศสยามนี้ เพื่อ
ให้สมาชิกเข้าใจกันตั้งเสียก่อน แต่กว่าผู้ใดเข้าใจยังไปก่อนนั้นก็เป็นการ
ซึ่งท่านจะไม่สนใจในคำแถลงตอนต้นก็ได้ เพราะเหตุไร เพราะเหตุ
ว่าการที่เราจะเดินทางได้ ถ้าเราได้สมุดแผนที่ก็พอจะพอรู้ดูทางได้สะดวก
แต่ถ้าเราไม่รู้แผนที่ บางทีถ้อยคำที่เราพูดกันไปในนั้น บางครั้งใจตรงกัน
แต่ว่าความเข้าใจยังไม่ตรงกัน เพราะเหตุฉะนั้นรัฐบาลจึงอยากจะขอความ
กรุณาให้สภาฯ นี้ตั้งเวลาอันมีค่าเพียงเล็กน้อย ซึ่งจะได้กราบเรียน
เรื่องภาษ้อากรในประเทศสยามตั้งคือไปนั้น การภาษ้อากรในสยามที่
รัฐบาลจะได้กราบเรียน เรื่องนี้รัฐบาลจะขอแบ่งออกเป็น ๓ ตอน ตอน
แรกการภาษ้อากรในประเทศสยามเป็นมาอย่างไร ตอนที่ ๒ ภาษ้อากรนั้น
เป็นการเหมาะสมหรือไม่ ตอนที่ ๓ การปรับปรุงแก้ไขในตอนแรกที่ว่า
การภาษ้อากรในประเทศสยามเป็นมาอย่างไรนั้น รัฐบาลจะขอแบ่งกล่าว
เป็น ๔ ยุค ยุคที่ ๑ คือก่อน ร.ศ. ๑๑๑ ยุคที่ ๒ คือตั้งแต่ ร.ศ. ๑๑๑
ถึง พ.ศ. ๒๔๖๗ ยุคที่ ๓ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๗ ถึง พ.ศ. ๒๔๗๕ ยุคที่ ๔
ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ ถึงปัจจุบันนี้ เหตุไรจึงได้แบ่งเป็น ๔ ยุคเช่นนั้น ก็โดย
เหตุที่ว่าก่อน ร.ศ. ๑๑๑ การภาษ้อากรในสยาม ไม่มี หลักเกณฑ์แน่นอนคือ
ว่าบางอย่างเก็บตามธรรมเนียมประเพณี บางอย่างเก็บตามท้องตรา
บางอย่างก็เก็บตามกฎหมายที่มีอยู่ ซึ่งเป็นการกระท่อนกระถ่นอยู่บ้าง ถึง
กระนั้นก็ตามการเก็บภาษ้อากรในสมัยนั้นก็เป็นการค้าเร่ๆไปโดยพระบรมเสชา
นภาพและการภาษ้อากรในสมัยนั้นโดยมากอยู่แก่เจ้าภาษีนายอากรซึ่งรับผูก
ขาดไปเป็นอันมาก ทนต่อมาในยุคนั้นคือเริ่มตั้งแต่ ร.ศ. ๑๑๑ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๗
ในยุคนั้นเป็นยุคที่มีการปกครองซึ่งในขณะนั้นเรียกว่า เป็นการปกครองตาม
แบบราชการอย่างใหม่ หมายความว่าเราเอาแบบอย่างต่างประเทศมา
ปกครองบ้างแล้ว ในยุคนั้นได้พยายามรวบรวมกฎหมายที่กระท่อนกระถ่น
ลงมาเป็น

หมอดมคุมที่เรียกกันว่าพระราชบัญญัติภาษภายใน ร.ศ. ๓๐๓ ^{๕๕๕} ทนคงเดิม
พระราชบัญญัติฉบับนั้นมา ความมุ่งหมายในรัฐบาลยุคนั้นพยายามที่จะแก้
ไขในการที่จะไม่ให้มีเจ้าภาษีนายอากรรับผูกขาดไป ^{๕๕๖} คือเป็นการเริ่ม
ที่จะดำเนินการไปทางนั้น ^{๕๕๗} และเป็นการเริ่มที่จะปรับปรุงกฎหมายให้
เข้าระเบียบการนานาประเทศซึ่งเขาได้ทำกันอยู่ ^{๕๕๘} ทนการกระทำเช่น
ได้มีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงต่อมาจนถึง พ.ศ. ๒๔๖๗ ^{๕๕๙} ทนยุคที่ ๓
ใน พ.ศ. ๒๔๖๘ ^{๕๖๐} พ.ศ. ๒๔๖๘ ^{๕๖๑} นเป็นยุคสำคัญในการภาษีอากรของ
ประเทศสยามอย่างที่สุด ^{๕๖๒} ซึ่งในประวัติศาสตร์ควรจะบันทึกไว้
ครั้งว่าเป็นยุคพิเศษ ^{๕๖๓} โดยเหตุไรจึงกล่าวหา พ.ศ. ๒๔๖๘ เป็นยุคพิเศษก็
โดยเนื่องจากว่า การเก็บภาษีศุลกากรจากต่างประเทศที่เข้ามาแต่เดิม ๆ นั้น
เราไม่มีอำนาจเต็มที่ ^{๕๖๔} เราเก็บตามสัญญาทางราชไมตรีแต่แต่ละประเทศ ๆ
ไป ^{๕๖๕} ดังที่เราเรียกกันว่าร้อยชัก ๓ ^{๕๖๖} คือหมายความว่าได้อย่างมาก ก็
เพียงร้อยหนึ่งต่อ ๓ ^{๕๖๗} ก่อน พ.ศ. ๒๔๖๘ รัฐบาลในขณะนั้น นอกจากจะ
ใช้วิธีการเก็บตามสัญญาทางราชไมตรีแล้ว ^{๕๖๘} วิธีการศุลกากรเรายัง
ไม่มีระเบียบ ^{๕๖๙} ที่กล่าวมานั้นเป็นวิธีหักคชตราภาษี ^{๕๗๐} หาใช้วิธีการศุลกากร
ไม่ ^{๕๗๑} ส่วนวิธีการศุลกากรนั้นเราได้พยายามที่จะทำให้คล้ายคลึงกับต่าง
ประเทศ ^{๕๗๒} ก็อาจเป็นเรื่อง ๆ ให้เป็นการเหมาะสมกับเหตุการณ์ ^{๕๗๓} แต่รัฐบาล
ในครั้งกระนั้นก็จะเห็นความยากลำบากอยู่ ^{๕๗๔} เพราะมีข้อโต้แย้งกันมาก
^{๕๗๕} ได้พยายามร่างกฎหมายศุลกากรขึ้นและส่งไปให้นานาประเทศที่มี
สัญญาทางราชไมตรีกับเราตรวจ ^{๕๗๖} และคอยเขาอยู่เป็นเวลาถึง ๓๔ ปี
^{๕๗๗} เราจึงยอมตกลง ^{๕๗๘} และครั้งนั้นเป็นครั้งแรกที่ได้พระราชบัญญัติภาษศุลกากร
พ.ศ. ๒๔๖๘ ^{๕๗๙} และพร้อมนั้นก็พระราชบัญญัติฉบับนั้นเราก็ได้อำนาจเต็มที่
ในการภาษีอากร ^{๕๘๐} เมื่อเราได้อำนาจเต็มที่ในการภาษีอากรเช่นนี้ รัฐบาล
ได้เปลี่ยนพิภพคชตราภาษีศุลกากรขึ้นโดยเหตุ ๒ ประการ ^{๕๘๑} ประการที่ ๓

เนื่องจากเราได้อ่านเพิ่มเติมจากต่างประเทศ อีกประการหนึ่งเนื่องจากการ
 ค่าขายในยุคนั้น เมื่อเราเปิดย่นพิศคือตราภาษีสุดการไปเราได้เงิน
 ภาษีสุดการมาก เมื่อได้เงินภาษีสุดการมากเช่นนี้ ถ้ามามองภาษีส
 ภายใน ซึ่งควรจะได้บรรเทาถึง รัฐบาลในยุคนั้นจึงได้ยกเลิกพระราช
 บัญญัติภาษีสภายในปี ร.ศ. ๑๑๑ เดียว และต่อมาอีกหลายปีได้ยกเลิกพระ
 ราชบัญญัติสัมพัทธ์ครั้งที่เราได้ทราบกันนี้ ได้เงินมาจากภาษีส
 สุดการ การยกเลิกภาษีสใหญ่ ๆ สองอัน เช่นนี้เป็นการทำให้กฎหมาย
 หลายอันปรวนแปรดังที่ท่านสมาชิกหลายนายได้กล่าวอย่างไม่ยุติธรรม แต่
 จะว่าไม่เป็นการไม่ยุติธรรมก็หาได้ไม่ เป็นการทำให้ปรวนแปรเท่านั้น
 เองดังจะเห็นง่าย ๆ ว่า สมมติว่าในยุคนั้นเราต้องการเก็บภาษีสาดโดนด
 ทางใดที่ไม่มีกรมคมนาคมภาษีสาดโดนดอาจจะเสียในท้องที่ ทางใด
 ที่มีการขนส่งเข้ามาเก็บคอนกรีต เรียกว่าภาษีสภายใน ต่อมาภาษีส
 ภายในยกเลิกแล้ว เราจะเห็นว่าบางจังหวัดมีอยู่ บางจังหวัดหายไป
 นี้เป็นการแปรปรวนไปเท่านั้นเอง เนื่องจากได้แปรปรวนรูปภาษีสอากร
 จึงต้องเริ่มปรับปรุงตั้งแต่บัดนั้น ในทางรัฐบาลมีความยุ่งยากเช่นนี้ ที่
 นี้จะจับตั้งแต่ยุคที่ ๔ ต่อไป ต่อมาในยุคที่ ๔ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๕ จน
 ถึงปัจจุบันนี้ คือในยุคที่มอบการปกครองโดยรัฐธรรมนูญ ทน
 ในตอนที่ ๒ ภาษีสอากรเป็นการเหมาะสมหรือไม่ ในการที่สมาชิกบาง
 ท่านเรียกว่าความยุติธรรมนั้น ถ้าจะให้ได้ความยุติธรรมเรียกว่าเหมาะสม
 บางท่านจะชี้แจงกันว่า ข้าพเจ้ามีความเห็นดังนี้ จึงได้แถลงในตอนที่ ๒
 นี้ การที่จะเหมาะสมหรือไม่นั้นลักษณะใจความใหญ่ ๆ มี ๔ อัน คือ
 ๑. ลักษณะของภาษีส ๒. อัตราที่เก็บ ๓. วิธีการประเมิน ๔. การเก็บ
 ที่ท่านสมาชิกแต่ละท่านว่าอย่างไรไม่ยุติธรรมนั้น บางคนไปว่าลักษณะ
 ภาษีส บางคนไปว่าเอาวิธีเก็บ บางคนไปว่าอัตราที่เก็บ บางคนว่าในวิธี
 การประเมิน แท้ที่จริงใน ๔ อันนี้เป็นใจความสำคัญของภาษีส ที่เรา

จะได้พิจารณาอีกต่อไป การที่ว่าเป็นการเหมาะสมหรือไม่นั้น ข้าพเจ้า
ได้เรียนแล้วว่า กฎหมายบางอันอาจจะปรวนแปร ถึงรัฐบาลนักเห็น
เช่นนั้นจึงได้ยอมรับว่าจะปรับปรุง ต่อมาการปรวนแปรนี้เกิดขึ้นประการ
หนึ่งจากเวลา อีกประการหนึ่งจากเหตุการณ์ คือจากการปรับปรุงภาษ
อากรนั่นเอง ในเรื่องเวลาและเหตุการณ์นั้น ท่านพิจารณาให้ดีว่า
ภาษ้อากรบางอย่างอาจจะเหมาะสมกับสมัยนั้น แต่ก็ไม่เหมาะสมกับ
สมัยนั้นไม่เหมาะ แต่มาเข้าสมัยนี้เป็นการเหมาะ นั้นเราจะต้อง
พิจารณาทุกแง่ทุกมุมไป อีกประการหนึ่งในการปรับปรุงภาษ้อากรนั้นเอง ทำ
ให้รูปภาษ้อากรอย่างข้าพเจ้าว่า เช่นยกเลิกภาษ้อากรในปี ร.ศ. ๑๑๑
ทำให้แสดงให้เห็นว่าน้ำหนักโคตเสียไม่เท่ากัน หรือว่าหลายอย่างปรวนแปรไปได้
เช่น เด็กสัมพัทธ์รทำให้อ่อนบางแห่งไม่ต้องเสีย เมื่อรวมความแล้วเรา
จะพิจารณาให้ดีว่าภาษ้อากรในบังคับสมัยโดยลักษณะก็ตาม โดยอัตราก็ตาม
โดยการประเมินก็ตาม และโดยวิธีเก็บก็ตาม อย่างไรเป็นการเหมาะ
สมหรือไม่ ซึ่งแต่ละอันหาใช่เป็นเรื่องภาษ้อากรไม่ ที่รัฐบาลจะได้
ชี้แจงในตอน ๓ รัฐบาลเมื่อใครเรื่องว่าภาษ้อากรนั้นมาอย่างไร แก้ไข
ด้วยความยากอย่างไร เคยเป็นอย่างไร ในตอน ๒ เราเห็นแล้วว่า บาง
อันไม่เหมาะสม เพราะเหตุฉะนั้น เราจึงคิดปรับปรุงในขณะปัจจุบันนี้ ที่
ทำการปรับปรุงท่านจะเห็นว่า รัฐบาลจะได้ดำเนินการโดยวิธีอย่างไร ก่อน
ที่จะได้แสดงให้ทราบว่รัฐบาลจะได้ดำเนินการโดยวิธีอย่างไรนั้น รัฐบาล
อยากจะกล่าวว่ ที่ท่านสมาชิกใช้คำว่า "ค่านา" นั้นจะเป็นคำสมควรไป
รัฐบาลยินดีจะให้ใช้จนกระทั่งถึงคำว่า ภาษ้อากร หรือผลผลิตในที่ดิน ถ้า
เราคิดว่า ชาวนาควรจะได้รับผลอย่างไร เราก็ควรจะคิดถึงผู้ที่ทำการ
เพาะปลูกอีกด้วย ข้าพเจ้าอยากจะให้กินความยาวไปถึงเช่นนั้น รัฐบาล
เองหาได้คำนึงแต่เฉพาะค่านาแต่ประการเดียวไม่ ได้คำนึงถึงภาษ้อากร
และผลผลิตเกี่ยวกับภาษ้อากรด้วย รัฐบาลได้พยายามตั้งกรมการขึ้น

เป็นครั้งแรก และก็ได้ตั้งชนดำไว้ กรรมการชนนั้นพยายามปรับปรุงตน
 ไปถึงผลที่สุดแล้ว มีความเห็นว่า วิชาทางด้านภาษาระแก่ใจให้ได้น้อย
 บวกมากที่สุด เราจะต้องแก้ไขอย่างต่างประเทศ ที่เรียกว่า แดนเค้แควเนียว
 เซ็ทเค็ดเม้นท์ การที่จะจัดทบทน์โดยวิธีนี้ ข้าพเจ้าจะเดาอยู่ ๆ ว่า ภาษ
 คำนาหรือพรรณใด ๆ ที่ยืมชนพื้นดินนั้น เราหาใช้เก็บจากทบทน์ไม่ เรา
 เก็บจากพรรณ การเก็บนั้นเก็บจากการค้าขาย แต่เราจะเก็บจากทบทน์
 เป็นที่สุดนั้นเราจะเก็บอย่างไร กรรมการในยุคนั้นได้วางวิธีการโดย
 ดำารตมาก ตั้งที่ต่างประเทศเขาได้เข้ามา แต่ข้าพเจ้าจะขอเดาอยู่ ๆ
 ว่า เขาคิดว่าที่ใดให้พรรณมากที่สุดก็พยายามเก็บให้มากที่สุด ที่ใดให้พรรณ
 น้อยก็พยายามเก็บให้น้อย ที่ข้าพเจ้าจำได้ใคร ๆ มีดังนี้ เขาคิดตลอด
 จนกระทั่งคืนทรายที่ดำารตลงไปเป็นปุยได้อย่างไร กินฟ้าอากาศเป็น
 อย่างไร ทางสัมมนาคมได้รับชดประทานและการขนส่งมีทางรถไฟไปได้
 หรือไม่ พยายามคิดทุกแง่ทุกมุมหมด รูปการณ์ในแดนเค้แควเนียว เซ็ท
 เค็ดเม้นท์นั้น รัฐบาลมีความเห็นด้วย และเริ่มที่จะต้องทำ หากเป็นการ
 ใหญ่โตมากจะต้องใช้เงินทองเปลืองมาก รัฐบาลจึงพยายามที่จะทำ
 เป็นขั้นแรก และได้บัญญัติของงบประมาณในสมัยผู้แทนราษฎร เมื่อ
 ปี ๒๔๗๘ แต่จะด้วยเหตุผลใดก็ตาม รัฐบาลหาได้รับงบประมาณ
 ก่อนเพื่อไปดำเนินงานต่อไปไม่ ถึงแม้รัฐบาลไม่ได้เงินที่จะดำเนินการ
 วิชาปรับปรุงอย่างใหม่ รัฐบาลก็หาทางตั้งกรมของรัฐบาลไม่ เราพยายาม
 ที่จะจัดเท่าที่มีอยู่แล้วให้ดีที่สุดที่จะเป็นไปได้ แต่เท่าที่มีอยู่แล้วเราจะจัด
 ก็คงเข้าไป เพื่อให้เรือกว้านทางรัฐบาลจึงพยายามลดภาษที่เกี่ยวกับ
 ที่ดินลงแต่ครั้งหนึ่ง แล้วครั้ง ๆ ก็ได้อนุมัติในครั้งนั้น รัฐบาลได้ทำมาจวบ
 พยายามในเรื่องนี้ครั้งหนึ่งดำารตลงไปแล้ว รัฐบาลก็พยายามคิดจะปรับ
 ปรับแก้ไขต่อไป แต่เพื่อจะให้รู้ชื่อเราออกเขา รัฐบาลได้พยายามเชิญ
 คณะกรรมการคณะหนึ่ง มีข้าราชการรวมทั้งผู้แทนราษฎร ไปปรับ

ปรังษาอักษร ผดแห่งการปรับปรุงของคณะกรรมการชุดนั้น ทำให้รัฐบาล
 ได้ทราบความคิดอ่านของกรรมการชุดนั้นเป็นอันมาก ซึ่งทั้งนี้รัฐบาลขอ
 ขอขอบคุณด้วย ผลที่ได้นั้น อยากจะแยกว่าเป็นทางความคิด หาใช่ความ
 รู้ไม่ แต่เหตุที่เดียวกันมากนั้นเป็นเรื่องความรู้ ส่วนคอนความคิดเดียวกัน
 ปรากฏว่าความรู้ แต่อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้พยายามใช้ความรู้เป็น
 ส่วนหนึ่งรวมทั้งแนวคิด เป็นแนวที่รัฐบาลคิดปรับปรุงภาษี ตาม
 ที่ท่านจะเห็นได้ว่ารัฐบาลได้ยกเลิกอากรค่าที่สวนแล้ว รัฐบาลกำลัง
 จะยกเลิกภาษีสัตตโคมนต์ ส่วนใบदानรัฐบาลพยายามที่จะให้ส่งกลับคืน
 ไปเกษตร ฯ แล้ว ภาษีสักการภักเปลี่ยนจากเก็บในราคามาเก็บในของ
 เหล่านี้เป็นต้น รัฐบาลได้พยายามเดินแต่ละขั้นแต่ละขั้นขึ้นไป ทน
 ปัญหาเฉพาะหน้าเป็นปัญหาเรื่องค่านา ซึ่งบังคับเราจะได้เข้าประเด็น
 ละเอียดกัน ในเรื่องค่านานนี้เองแต่รัฐบาลได้ทำมาจุ่มนพยายาม คือ
 ตดให้ครึ่งหนึ่งมาแล้ว ในครึ่งหลัง ที่สุดหนักได้เสนอ ตดครึ่งหนึ่ง มายัง
 สภา ฯ เพราะรัฐบาลยังปรับปรุงไม่ทัน พระราชบัญญัติฉบับนั้นนกด
 ไป ด้วยสภา ฯ ไม่เอา แต่ถึงกระนั้นก็ดี รัฐบาลก็ได้พยายามในทางที่
 จะไม่เก็บค่านา ถ้าผู้ตดกฎหมายจะต้องเก็บเต็ม แต่มีเวลาผันผวน
 มา และบังคับกำลังปรับปรุงพระราชบัญญัติฉบับนั้นอยู่ และจะได้เข้า
 สภา ฯ ในเรื่อง ฯ เพราะฉะนั้นปัญหาใด ๆ จะเดียวกันด้วยเรื่องลักษณะ
 ค่านาคอร์หรือไม่คอร์ การเก็บคอร์หรือไม่คอร์ เราจะได้พูดกันในสภา ฯ
 นี้ ในหลักทั้งสามนั้นเราพูดกันเต็ม แต่ข้ออื่นหนึ่งบางที่สมาชิกจะอยาก
 ได้ฟังนโยบายบ้าง เพราะมีความเห็นเดียวกันมากมาย โดยให้ยก
 เด็กค่านาไปเก็บภาษีที่ดินแทน จะเป็นการดีหรือไม่ ในทางนี้รัฐบาลได้
 ทราบ จะโดยทางเจ้าหน้าที่หรือโดยทางประชาชนก็ตาม ในทางสมาชิก
 สภาผู้แทนราษฎรก็ตาม เราได้ความรู้เป็นสามมุม มุมหนึ่งว่า เราเก็บ
 ค่านาคอร์ที่ไว้เถอะ ค่านานนี้ไม่ใช่เก็บจากตัวชาวนา ค่านานนี้ไม่ได้เก็บ

จากทัศน แต่ค่านานนี้เก็บจากผลที่ได้จากทัศน เมื่อเราจะเลิกค่านา
 ทำไมค่าไร่ยาสูบ ส่วนอะไรต่ออะไร ไม่ยกให้บ้างเล่า ถ้าไม่เช่นนั้นแล้ว
 ความไม่สม่ำเสมอจะเกิดขึ้น อีกแง่หนึ่ง เห็นว่าเราไม่ควรจะเก็บค่านา
 เราเก็บภาษทัศนแพงลงไป แล้วภาษีอื่นๆ ซึ่งเป็นฐานของเดียวกัน เรา
 ยกเลิกเหมือนค่านาแล้วกัน แต่ยังมีความเห็นค้านขึ้นมา ให้ความ
 เห็นว่าเท่าที่เขาได้ส่งเหตุการณ์ ทั่วประเทศหมด พดเมืองหนาแน่นเต็มที่แล้ว
 เขาได้ใช้วิธีเก็บภาษทัศนได้ แต่ประเทศที่พดเมืองอยู่ในจังหวัดหรือ
 เมืองหลวงเป็นหย่อมๆ หรือประเทศที่มันโยมายมุ่งหมายจะให้ราษฎร
 แพร่ออกไปทั่วประเทศนั้น ไม่ควรที่จะเก็บจากทัศนควรที่จะเก็บจากผล
 ผลิต โดยเห็นว่าคนที่จะออกไปเพื่อทดลองทำการเพาะปลูก จะไม่กล้า
 ทำ คือว่าถ้าไปทดลองไม่ได้ผลก็ต้องเสียภาษี ส่วนถ้าเก็บจากผล
 ผลิตเมื่อได้ผลจริงจะเสีย พดเมืองก็มีเวลาที่ชยายตัวออกเต็มบ้านเต็ม
 เมือง แต่ออกแง่หนึ่งมีความเห็นค้านว่า ถ้าเป็นเช่นนั้นจริงก็เป็นกา
 รให้โอกาสแก่พวกสเปคคิวเลททัศน คือพวกที่สะสมทัศนเอาไว้ บัญหา
 ขอนอาจจะแก้ไขด้วยวิธีเดินคิปอติซี หาใช้ภาษีอากรไม่ อีกพวกหนึ่ง
 ไม่ใช่เห็นในทางเก็บค่านา หรือไม่ใช่เห็นในทางเก็บภาษทัศนอย่างเดียว
 เห็นว่าควรที่จะเก็บสองอย่างรวมกันไป คือว่า คิดภาษทัศนในอัตราค่า
 สูง แต่เก็บผลผลิตได้เท่าไรบอกลงไป ความเห็นส่วนประการนี้อยู่
 ในความคิดของรัฐบาล ซึ่งเวลานี้กำลังศึกษาอยู่ว่า ทางใดจะสมควร
 ได้บ้าง หาใช้จะทอดทิ้งไม่ เมื่อได้เรียนเหตุผลต้นปลายมาจนชาวกระจำ
 เช่นนี้แล้ว ทางรัฐบาลหวังใจว่า ท่านสมาชิกทั้งหลายคงจะพอใจ
 เราได้ร่วมความคิดเหมือนกัน เราได้พยายามที่จะปรับปรุง เพราะฉะนั้น
 ความจริงใจเราตรงกันแล้ว ความเข้าใจผิดมีอย่างไรนั้น เราเอา
 ว่ากันในการออกกฎหมายเกี่ยวกับทัศนหรือค่านา บางทีเรื่องจะดำเนิน
 ไปด้วยความเรียบร้อย

พักประชุมเวลา ๑๗.๒๐ นาฬิกา

เริ่มประชุมใหม่เวลา ๑๗.๕๐ นาฬิกา

นายทองอยู่ พนมพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดชลบุรี กล่าว
 ว่า เมื่อตั้งกรณข้าพเจ้าได้ฟังรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังได้
 แถลงถึงวิธีการเก็บภาษนั้น ข้าพเจ้าเองก็รู้สึกเห็นใจทางฝ่ายรัฐบาลอยู่
 บ้าง แต่ว่าพดกันโดยแท้จริงแล้ว วิธีการเก็บภาษีซึ่งทางรัฐบาลได้แถลง
 มานั้น ถ้าจะกล่าวว่าเป็นการพูดในอนาคตก็เห็นจะไม่มีผิด ปัญหาในทันที
 ไม่ใช่ปัญหาในอนาคต เราควรจะต้องแก้ปัญหาในปัจจุบันเป็นสำคัญ เปรียบ
 เหมือนคนไข้ซึ่งจะตายอยู่แล้ว จะต้องแก้ให้พ้นชนทันที ไม่ใช่จะ
 ไปบำรุงการอนามัยของคนไข้ให้แข็งแรง ถ้ามีตัวบำรุงอนามัยของคนไข้
 แล้ว ในที่สุดคนไข้นั้นก็จะหายวอดมีได้ ฉะนั้นเราจึงต้องหายาที่สำคัญวาง
 เป็นข้อสำคัญ เพราะฉะนั้นปัญหาที่ท่านกล่าวมาแต่นั้นเป็นปัญหามอง
 เห็นออกความคิดเห็นของข้าพเจ้า ในการเปิดอภิปรายนั้นก็เพื่อให้ทางฝ่าย
 คณะรัฐบาลเห็นออกเห็นใจประชาชนโดยมากซึ่งกำลังยากจนข้นแค้น ได้
 แก่ชานาเป็นต้น ถ้าจะพูดถึงในเรื่องนี้แล้วไม่เฉพาะแต่ในต่างจังหวัด
 เท่านั้น แม้จังหวัดชลบุรีก็เหมือนกัน ความเป็นอยู่ของชาวนาเวถาน
 กำลังจะตาย กำลังอยู่ในที่คับแค้นด้วยกันทั้งสิ้น อันเนื่องจากเหตุ ๓ ประการ
 คือ ๑. ราคาข้าวตกต่ำ เวถานราคาตกมาก แต่ก่อนเคยขึ้นละ ๘๐ บาท
 ๒. ๕๐ บาท แต่อาศัยที่พ่อค้าชาวหาทางช่วยเหลืออยู่บ้าง
 ราคาข้าวจึงไม่ทรุดลงไปกว่านั้น ฉะนั้นเราจึงควรพยายามหาทางแก้ไขให้ราคา
 ข้าวดีขึ้น ข้อ ๒. ข้อที่ชาวนาทั้งหลายวิตกเป็นอันมากนั้นคือ การงานของ
 ทดิน เวถานชาวนายากจนข้นแค้นเหลือเกิน ต้องเอาที่ดินไปจำนองเขา
 แล้วเดี่ยดอกเบียดอย่างแรงมาก กล่าวคือชงละบาทต่อเดือน เรืองนข้าพเจ้า
 ได้รับความร้องทุกข์จากราษฎรเป็นอันมาก ถิ่นแต่ทนมดอกเบียดไม่ไหว โดย
 เหตุนี้แหละจึงควรพยายามลดพิกัดอัตราค่าดอกเบียดให้ต่ำกว่านั้น จะเป็น
 ทางช่วยเหลือชาวนาให้พ้นจากความยากแค้นและความเสียหายได้ อีก

ประการหนึ่งงานของรัฐบาลที่จำต้องแก้ไข คือการเร่งรัดอาคารคานา
 เทาที่โคจรตักและโคพั้งมานั้นว่า ทางฝ่ายบ้านเมืองพยายามเร่งรัดผู้ตักคานา
 และแถมพ้องร้องผู้ที่ไม่มเงินจะเสียด้วย นึกตายกับชุกกระดกออกมา
 เนื้อไม้แล้วยังชุกกระดกออกอีกหรือ โดยเหตุนี้จึงควรปรับปรุงใหม่
 แก่คนใช้ที่กาดจะตาย ให้หายทีละน้อย ๆ ก่อน ดังที่กล่าวมาแล้ว เพราะ
 ฉะนั้นเรื่องนี้จะต้องพยายามแก้ไข วิธีแก้ไขมีอะไรบ้าง ๑ เห็นว่าควร
 ทำให้ราคาข้าวหนึ่งตัน หาดตกต่ำสำหรับประเทศสยามให้ขายข้าวได้
 ๒ พยายามลดคอกเบยจากซึ่งระดับให้ต่ำลงมาอีกจะเป็น ๕๐ ดีด่าง
 หรือเท่าใดก็ได้ ๓ เด็ดการเร่งรัดภาษีอย่างชุกกระดกเท่าที่รัฐบาลได้เคย
 ปฏิบัติไปแล้ว ๔ ปรับปรุงภาษีอากรเสียใหม่ ตามที่เบ็ดอกบิปรายมานเพื่อ
 ช่วยเหลือราษฎร ด้วยเหตุนี้จึงเห็นว่ารัฐบาลน่าจะคำนึงถึงเรื่องนี้ให้มาก
 ที่สุด และควรปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นเพื่อประโยชน์ของชาวนา ขอให้พึง
 เข้าใจว่าชาวนาเป็นส่วนสำคัญซึ่งที่ใดเคยกล่าวกันมา เป็นกระดูกสันหลังของ
 ประเทศ ข้าราชการทั่วไปย่อมจะทรงตัวอยู่ได้เพราะชาวนา บัดนี้ชาวนา
 เหลือแต่กระดูกแล้วจะหนุนหลังพวกท่านเหล่านั้นได้อย่างไรได้ มีต้องแบ้
 ไปตามกันเท่านั้นหรือ ขอให้ระลึกให้มาก และพยายามปรับปรุงภาษี
 อากรให้เหมาะสมกับที่ชาวนาพอจะเสียได้ มิได้หรือ

นายเลมียัด หงสประภาส ผู้แทนราษฎรจังหวัดพระนครศรี
 อยุธยา กล่าวว่า ข้าพเจ้าเชื่อว่ารัฐบาลคงรู้ฐานะของราษฎรเวदानเป็น
 อยู่อย่างไร แต่อาจจะไม่มีความรู้สึกหรือความกระตือรือร้นที่จะแก้ทุกข
 ยากของราษฎรก็ได้ เพราะคงททานรัฐมนตรีผู้หนึ่งได้อภิปรายเมื่อก่อน
 ข้าพเจ้ายังมีความสงสัยอยู่ว่า พระราชบัญญัติใหม่ที่ททานรัฐมนตรีบอก
 จะเป็นการช่วยทุกขยากของราษฎรชาวนานั้น จะเป็นไปได้หรือ เท่าที่
 เป็นอยู่เดี๋ยวนี้ ลักษณะการอย่างไรจะเก็บภาษีหรือไม่ เป็นอันว่าเรา
 ไม่ต้องการถึง และอีกอย่างหนึ่งในเรื่องอัตราจะเก็บค่านานนี้ เราไม่

จำเป็นที่จะต้องคำนึงถึง เพราะในเวลานั้นต่าง ๆ หาได้เก็บจากผู้ทำมา
 ไม่ได้เก็บจากผู้ที่เป็นเจ้าของนา ซึ่งเวลานั้น ๘๕% ตกอยู่ในมือของผู้ที่เป็นเจ้า
 เงิน ในเวลานั้นลักษณะอย่างไรก็ดีหรืออัตราจะเป็นอย่างไรก็ดี ข้าพเจ้า
 เห็นว่าไม่จำเป็นที่จะต้องแก้ได้ แต่อยากจะขอร้องท่านรัฐมนตรี คือทาง
 รัฐบาลว่าพระราชบัญญัติใหม่ที่จะเสนอเข้ามานั้น ขอให้แก้ในเรื่องการ
 ประเมินค่าอย่างหนึ่ง การเก็บภาษีอย่างหนึ่ง ชาวนานั่นที่เป็นอยู่
 เวลานี้ ไม่ได้เกี่ยวกับเรื่องลักษณะอย่างไรที่จะเก็บ เวลานี้คือครั้น
 เกี่ยวกับการประเมินอย่างหนึ่ง เกี่ยวกับการเก็บอย่างหนึ่ง ในเรื่องการ
 เก็บภาษีอากรค่านานี้ ราษฎรได้รับความเดือดร้อนมากมาย มีนาเพียง
 ๒๐-๓๐ ไร่ก็ได้รับความเดือดร้อนเป็นอันมาก ดังที่มีสมาชิกจังหวัดนครปฐม
 และจังหวัดสุพรรณบุรีได้อภิปรายมาเดี๋ยวนี้ เพราะฉะนั้นจึงขออย่าว่า ขอ
 ให้รัฐบาลได้แก้ในเรื่อง การประเมินอย่างหนึ่ง กับเก็บภาษีอากรอย่าง
 หนึ่ง ไม่ให้เกินลักษณะอย่างไรเก็บหรือเกินอัตราที่จะเก็บ เพราะไม่สำคัญนัก
 เพราะเก็บจากคนที่มีเงินต่างหาก นอกจากนั้นยังอยากจะขอร้องว่าข้าพเจ้า
 ได้เคยเสนอเรื่องเกี่ยวกับการเก็บภาษีอากร คือได้เคยเสนอขอให้
 พระราชบัญญัติ เกี่ยวกับ การงบ ประมาณ ว่าอย่าให้เก็บในเดือน มีนาคม
 ข้าพเจ้าคิดว่า อย่าให้ลดไฟแนนซ์เสียเปรียบสำหรับงบประมาณเป็นการเก็บ
 เดย เพราะไม่ตรงกับเวลาที่ราษฎรชาวนาได้ผลประโยชน์ ซึ่งเราถือกันว่า
 ค่านานี้เป็นภาษีสำคัญที่สุด คราวใดที่เราลดเดือนมีนาคมเป็นเดือนธันวาคม
 สำหรับไฟแนนซ์เสียเปรียบแล้ว การเก็บอากรค่านานี้จะทำลายผลประโยชน์
 ของราษฎรไปมาก และจะทำลายตลอดจนทรัพย์สินสมบัติของราษฎรลงไปด้วย

ขุนวรสิทธิคุณเวทย์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดหนองคาย กล่าว
 ขอเสนอเปิดอภิปรายมีว่า กฎหมายอากรค่านานี้ไม่ลบล้างการ เก็บภาษี
 และข้อ ๒ ที่ว่าไม่ยุติธรรม ข้าพเจ้าได้อภิปรายว่ากฎหมายนั้นฝ่ายเราเห็น

เช่นนั้น ทนฝ่ายผู้บริหารเห็นอย่างไร ถ้าเห็นว่าไม่ยุติธรรม
จริง และไม่ถูกหลักภาษีสืบแต่และยังใช้ความคิดเห็นที่จะดำเนินการต่อไป
ข้าพเจ้าขอแสดงว่าไม่ค่อยพอใจ ทนฝ่ายรัฐบาลได้แสดงไปในทาง
เด่าประวิคค้ำศรของการเก็บภาษีเป็นแถวเป็นแนว อย่างศักราชเท่านั้น
แทน ซึ่งไม่ตรงกับข้อสงสัยและข้อข้องใจของพวกข้าพเจ้าแม้แต่น้อย
หนึ่ง แต่อย่างไรก็ตามที่สุดก็บอกว่าภาษีสืบ การเก็บภาษีที่เป็นอยู่
แล้วไม่เหมาะสม ข้าพเจ้าเข้าใจว่าค่าว่าไม่เหมาะสมก็คือการไม่ถูก
หลักภาษีสืบหรือไม่ยุติธรรมนั่นเอง แต่ผู้แสดงเหตุผลน้อย และก็
ได้รับรองแล้วว่า เวลานี้กำลังคิดปรับปรุงอยู่ ถ้ามีข้อใดที่ไม่เป็นการ
ยุติธรรมอย่างไรแล้วก็ให้เพิ่มเติม ช่วยตกเติมแก้ไขใน ร่างพระราชบัญญัติ
ที่จะเสนอมานี้ ข้าพเจ้าก็คิดว่าเราก็น่าจะพอใจแล้ว คือว่าเราได้ทราบ
ความคิดเห็นของรัฐบาลแล้วว่าเคยจนไม่ยุติธรรมจริง ๆ และรัฐบาลก็
ตั้งใจจะเปลี่ยนแปลงเหมือนกัน แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีข้อข้องใจหนึ่งที่ยัง
เมื่อไรรัฐบาลจะได้ทำในเรื่องนี้ หรือกิจการอันนี้จะสำเร็จลงลงไหม้นหรือ
ในไม่ช้า ถ้าหากว่ารัฐบาลจะเข้มแข็งเป็นพอใจในเรื่องกำหนดเวลาแล้ว
จะได้เสนอให้ผ่านระเบียบวาระต่อไป

นายทองอินทร์ ภูริพัฒน์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี
กล่าวว่า ปัญหาที่เราพูดกัน พดเฉพาะคานา ถ้าเราจะว่ากันไปในเรื่อง
อื่น ก็มีเรื่องที่จะต้องพูดมากเหมือนกัน ปัญหาในเรื่องการปรับปรุง
ภาษีสืบทำให้ภาษีสืบไม่เหมาะสมนี้ ท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการ
คลังท่านได้พูดไปในทำนองที่ว่า ความไม่เหมาะสมเกิดแต่เหตุใหญ่ ๒
ประการ คือเวลาและเหตุการณ์ประการหนึ่ง และการปรับปรุงทำให้
ภาษีสืบแปรปรวนประการหนึ่ง ถ้าฟังตามแง่แล้วจะเห็นว่าในการปรับปรุง
ภาษีสืบให้ถูก ลักษณะเรา จะต้องพยายาม อย่างยิ่งที่จะให้ภาษีสืบนั้น

ถูกต้องแก่เวลาและเหตุการณ์ ถ้าแม้ว่ารัฐบาลรู้สึกว่ภาษาอากรในระยะ
 หนึ่งให้ความยุติธรรมพอ แต่มองขณะหนึ่งไม่ให้ความยุติธรรมพอ
 รัฐบาลย่อม จะต้อง เติง ข้อ วิตก เดือด ร้อน ของ ราษฎร ให้ ถูก ต้อง กับ
 เหตุการณ์เสมอ แต่รัฐบาลเองก็ยืนยันว่เวลาและเหตุการณ์นั้นทำให้
 ภาษาอากรท้งไปไม่เหมาะสม แต่ถึงกระนั้นก็รัฐบาลก็ยังไม่ได้แก้ไข
 แต่ได้เคยแถลงต่อสภา านตงแคบแรกที่เคยด่า ในเรื่องภาษาอากรนั้น
 รัฐบาลจะได้ปรับปรุงให้ถูกต้องตามที่เรียกว่า แตนครเวอนเซทเคิลเม้นท์
 ข้าพเจ้าเคยได้ยื่นมาตงแต่ พ.ศ. ๒๔๗๖ แต่กระนั้นนับคนเวลาและเหตุการณ์
 ก็คงเปลี่ยนแปลงเรื่อย ๆ มา การปรับปรุงภาษาอากรก็หาได้ปรับปรุง
 ให้เหมาะสมประการใดไม่ เพื่อนตมาชิกของข้าพเจ้าได้กล่าวในเรื่องที่
 จะรักษาคุณไว้ นั้น ข้าพเจ้าเห็นพ้องด้วยเป็นอย่างยิ่ง รัฐบาลได้แถลง
 แล้วและว่าคิดอยู่เสมอที่จะปรับปรุง แต่ยังไม่ถึงเวลาที่จะกระทำนั้น เรา
 มองไม่เห็นความดำเร่ศักดิ์ที่ เปรียบประคุดว่การที่จะแก้ไขอากร
 ความเดือดร้อนของชาวนาในขณะนั้น รัฐบาลกำลังศึกษาอยู่ แต่
 การศึกษาของ รัฐบาล นั้นได้เคยกล่าวมาแล้ว ตั้งแต่ ๒๔๗๖-๒๔๗๗-๒๔๗๘
 และนับ และก็ได้ยื่นเมื่อนว่กำลังศึกษาอยู่ เพราะฉะนั้นการศึกษา
 ของรัฐบาลจะศึกษาไปถึงไหน และจะดำเร่เจ้าเมื่อไรสักก็ ถ้าชนศึกษา
 อยู่เรื่อย ๆ เช่นนี้ ชาวนาซึ่งมีว่ยอากรร้อแรนนั้น วันหนึ่งจะต้องตายเป็น
 แน่แท้ รัฐบาลไม่พยายามที่จะรักษาความเดือดร้อนของราษฎรให้ดีขึ้น
 แต่กำลังศึกษาอยู่ตลอดมา ผลที่ได้จากการนตคว่ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้ว
 ว่ชาวนาที่ทงานนั้น รู้สึกมความเดือดร้อนเป็นอนมาก จึงได้พยายาม
 ไม่ทำนาทคนจะต้องทำ เนื่องจากผลที่ได้ไม่คุ้มกับรายจ่ายที่ได้ลงทุนไป
 ถ้าเราได้คำนวณรายจ่ายตั้งแต่จนเริ่มแรกจนใกล้ราคา วันทว่าน แล้วมา
 คำนวณว่าอดดำในนา ผลที่ได้ก็อย่างจ้งหวัดอยู่ต ๑ ไร่หนึ่ง ๓.๕๐ หาบ
 เท่านั้นเอง แต่ในจำนวน ๓.๕๐ หาบอย่างอำเภยโกต ๆ เช่นอำเภยบึง

อำเภอใดหรือเหล่านี้ อำเภอเหล่านี้จะซื้อขายได้หาบหนึ่ง ๑ บาทเท่านั้น
 หมายความว่าน่า ๑ ไร่ได้เพียง ๓.๕๐ บาท แต่ทนนั่งตงทนเท่าไร อย่าง
 น้อยไร่หนึ่งไม่ต่ำกว่า ๖ ตังค์ แต่ยังคงเสียอากรค่านา ๖๐ ตังค์
 แล้วทนต์ได้ไม่คุ้มงานที่ทาตดอคมิ ไม่ได้คำนวณเป็นเงิน เพราะฉะนั้น
 เมื่อรัฐบาลมุ่งที่จะเก็บภาษีอากรจากชาวนา ซึ่งเป็นกระดูกสันหลังของ
 ประเทศและมุ่งจะเก็บภาษีอากรอื่น ๆ จากทนต์ เป็นต้นว่าภาษีไร่อ้อย
 ไร่โคกโค่น และอากรไร่สวนใหญ่เหล่านี้ จึงเป็นเหตุให้ชาวเราทางหมคนน
 มุ่งที่จะนั่งเก้าอี้ เพื่อทำราชการแผ่นดิน ทุก ๆ คนนิยมไปในทางรับ
 ราชการเป็นอย่างยิ่ง แม้ว่าในใจจริงของรัฐบาลเอง และสมาชิกทั้ง
 หลายในที่นั่งยอมคิดว่าลูกของท่านเกิดมา ท่านให้การศึกษาเพื่อให้เข้ารับ
 ราชการ หรือจะให้ประกอบอาชีพอย่างอื่น ข้าพเจ้าก็กล้าว่า
 ได้ว่าลูกของท่าน ท่านมุ่งว่าเมื่อเรียนสำเร็จอย่างนั้นต้องตั้งไปเรียน
 นอก - กลับมาได้ปริญญาแล้วจะต้องทำราชการ ซ่อนคิดว่าไม่น้อยกว่า
 ร้อยละ ๘๐ แต่ก็มิชานาอยู่เป็นอันมากที่เขาไม่ได้มุ่งจะให้ลูกเขาเข้า
 รับราชการเลย แต่มุ่งว่าขอให้ดำเนินการอาชีพอย่างพ่อแม่ของเขาที่
 เป็นอยู่ ณ บัดนี้ ทนประเทศจะก้าวหน้าอย่างไร เมื่อภาษีเป็นภาระอัน
 หนักอึ้งอย่างนี้ เราไม่แก้ในทางที่จะลดหย่อนภาษีเขาก็มุ่งที่จะนั่งเก้าอี้
 คุยง่าบยาย ท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง ถ้าท่านเปิดย่น
 หนึ่งมาทางเรา จะอภิปรายในทางเราได้ดีเป็นอันมาก แต่ฐานะของ
 เกือบบังคับท่าน ท่านก็กล้าไปตามหน้า ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจที่ท่าน
 รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังได้กล่าวไว้ ในปี พ.ศ. ๒๔๗๗ นั้นได้
 เสนอของงบประมาณในเรื่องขนานมาสู่สภาฯ นั้น ข้าพเจ้าจำได้ว่ารัฐบาล
 ไม่เคยของงบประมาณในเรื่องขนานมาสู่สภาฯ นี้เลย แม้เปิดครา รายงาน
 การประชุมทุก ๆ ครั้งอักษรจะเห็นว่าไม่เคยผ่านเรื่องนี้ ข้าพเจ้าและ
 สมาชิกทั้งหลายอาจยืนยันว่าไม่ได้เคยผ่านเรื่องนี้ เว้นแต่รัฐบาลจะเสนอ

แปรญัตติมาทางกรรมาธิการ แล้วก็แปรญัตติอย่างอื่นไม่รู้ว่าจะไรต่ออะไร
 แต่ไม่ได้ผ่านเข้ามาปรึกษาในสภา ฯ แล้วจะโทษว่าคั้งงบประมาณเป็น
 การโยนบาปมาให้สภา ฯ ข้าพเจ้าขอรับรองโดยเกียรติของสมาชิกว่า
 สภา ฯ นี้ยังไม่ได้รับญัตติงบประมาณของรัฐบาลในทำนองที่ฉันทนเคย
 เพราะฉะนั้นปอนันท์ควรตกอยู่แก่รัฐบาลไม่ใช่สภา ฯ นี้ ทันท่าน
 รัฐมนตรีได้กล่าวว่ามีอำนาจไม่ได้เก็บจากเจ้าตัว ไม่ได้เก็บจาก
 ทศน แต่เก็บจากพืชผล ขอนทานกล่าวผิดจากความจริง จริงอยู่ใน
 เรื่องหลักการการเก็บภาษีอากรนั้น ข้าพเจ้าพอจะกล่าวได้ว่าทางหลัก
 เก็บจากพืชผล แต่ตามพฤตินัยเก็บจากเจ้าตัวเขาและทศนนั้นเอง
 การที่เก็บจากทศนนั้น คือน่าจะได้เป็นภาษีในเรื่องที่ตน เก็บจากที่ตน
 ที่เจ้าของมีอยู่ แต่ส่วนมากเก็บจากเจ้าของแน่นอน เจ้าตัวจะต้องเอา
 เงินไปเสียให้ สหุหบัญชี อาเภอ เนนออน ขอน เกียงไม่ได้ พืชผล ที่
 เก็บได้ตามประจติ ในเรื่องของการคั้ง ที่เก็บมาตั้งแต่ครั้งคักคามบรรพ
 พินว่า เขาเก็บจากพืชผลจริง คัยไรหนึ่งเก็บ ๒ ถึง ๓ แต่มักถูกกา
 วิจารณ์ว่าอำนาจที่จะบังคับข้อออกไรหนึ่งไม่เกิน ๒ ถึง ๓ ลักษณะนั้นเป็น
 การบังคับข้อ และให้เสียพืชผลเป็นอากรค่านา ข้าพเจ้าได้กล่าวแล้ว
 ว่า เราประสงค์อย่างนี้จะเห็นว่รัฐบาลมุ่งหมายในวิธีดำเนินการ
 ในเรื่องภาษีอากรน้ออย่างไร คือรัฐบาลมีนโยบายในเรื่องภาษีอากรค่านา
 นานอย่างไร แต่รัฐบาลไม่ได้พยายามที่จะแก้ไข แต่พยายามที่จะรแรง
 แต่การรแรงนั้นสรุปในเรื่องค่านาได้แต่เพียงว่า รัฐบาลได้เขียนพระราช
 มัญญัติอากรค่านาไว้แล้ว จะเสนอมารัดให้โตเกียงกันใภายหลัง นี้
 เป็นคำคอบอย่างกว้าง ๆ ของรัฐบาล แต่ที่เราประสงค์จะทราบนั้น
 คือว่า รัฐบาลจะเก็บค่านาให้เป็นภาระหนักอยู่แก่ราษฎรต่อไปหรือไม่
 รัฐบาลคอบแต่ว่าจะไม่เก็บให้มากกว่าเดียนั้น และถ้าถึงจะเสนอพระราช
 มัญญัติมาสู่สภา ฯ และให้ทางสภา ฯ พิจารณาต่อไป ดูเหมือนว่าความ

ประสงค์ของสมาชิกมุ่งแห่งหนึ่ง แต่รัฐบาลเสนอมาในหลักการอีกอย่าง
 หนึ่ง แล้วการโต้เถียงกันท่านประธาน ก็บอกว่าผิดประเด็น นั้นเป็น
 ของแน่ แต่ที่เราประสงค์ในที่นี้ก็คือว่า รัฐบาลก็เห็นแล้วว่าภาวะของ
 ชาวนานานมอญเป็นอันมาก เขาจะต้องรับภาระในเรื่องภาษีอากรดังกับ
 ภาษีนาเช่าหรือเขา ก็คงจะไม่มอชการที่จะปลดเปลื้องแอกที่เขาแบกอยู่
 ในเวลานี้ให้เป็นภาระเบาแก่เขาบ้างหรือ ถ้าชาวนาพยายามทนหนักนัง
 ทนอยู่ในบัดนี้ ข้าพเจ้าได้ทราบจากท่านนักหนังสือพิมพ์ และ
 ผู้แทนตำบลว่า ชาวนาได้ตั้งกรรมการทำนาไปมากแล้ว ผลจะเป็นอย่างไร ถ้า
 คนนั้นเขาจะตั้งกรรมการแล้ว เมื่อไม่มีคนที่จะประกอบกรวโดยสุจริต
 แล้วเขาอาจจะกระทำกรทุจริต ซึ่งเป็นภัยต่อการปกครองของประเทศ
 ก็อาจจะเป็นได้ เพราะฉะนั้นเราควรจะหาวิธีที่จะป้องกันให้คนมุงที่จะ
 รับราชการมากเกินไป เป็นคนจกเก็บภาษีเงินเดือนข้าราชการแล้วก็
 ถดหย่อนทางชาวนา ให้เงินเดือนข้าราชการพอเหมาะแก่ที่เขาทำงาน เมื่อ
 นั้นแหละประเทศเราพดเมืองทั้งหลาย จึงจะมุ่งประกอบการอาชีพอย่าง
 อื่นยิ่งกว่าการรับราชการ แต่ประเทศเราจะก้าวหน้า เมื่อเรายังมุ่ง
 ที่จะเพาะให้ชาวเมืองทั้งหลาย เห็นว่า เกษตรการนั้น เป็นของ วิเศษ แล้ว
 เมื่อนั้นแหละเราจะรู้สึกเสียใจว่า ประเทศเรากำดั่งทรุดโทรมลงไปเรื่อยๆ
 ขุนสมาหารหิตะคดี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
 กล่าววว่า รัฐบาลจำเป็นต้องขอแถลงข้อความสำคัญบางประการ
 ก่อนหน้าที่จะแถลง เนื่องจากมีสมาชิกพูดข้อความพาดพิงเป็นการถ้วน
 ด่วนถึงข้าพเจ้า ซึ่งข้าพเจ้าคิดแล้วว่าจะไม่พูดในเรื่องส่วนตัว เราทำ
 งานกันด้วยเกียรติยศ เราต้องรักษาความจริงใจไว้ต่อกันและกัน ถ้า
 หากว่าคำพูดที่ท่านพูดนั้นเป็นคำซึ่งมีเหตุผลแล้ว ข้าพเจ้าทกเมื่อยอมท
 จะให้พูด ยิ่งกว่านั้นในเรื่องที่ว่าข้าพเจ้านั่งทหนักพูดอย่างหนึ่ง ถ้านาง
 อกทหนักพูดออกอย่างหนึ่งนั้น ทจริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ ข้าพเจ้าเองได้แถลง

ในนามคณะรัฐมนตรียังไม่ได้ออกเลยว่าจะไม่ทำ บอกว่าจะทำ จะปรับปรุง
 ยังไม่ได้ออกว่าเราจะไม่เอา บอกว่าเราจะยื่นพระราชบัญญัติมา ๒-๓
 ฉบับ เพราะฉะนั้นเหตุผลต่าง ๆ ของพระราชบัญญัติคดีหรือไม่ว่ากัน ควร
 จะเป็นปัญหาหลัง ซึ่งจะมีความเห็นอย่างไรต่อกัน เพราะฉะนั้นข้าพเจ้า
 หวังว่าเพื่อนสมาชิกทุกคนคงจะเป็นอัครการของท่านใช่หรือไม่ ท่าน
 ประเด็นข้อ ๒ ที่ท่านวางรัฐบาลได้ย่นงบประมาณขึ้นมาแต่ถูกคัด ท่าน
 พยายามที่จะให้เห็นว่าไม่มีหนี้ ที่จริงมี ไม่ใช่คิดในสภา ฯ คิดในที่
 ประชุมกรรมการของสภา ฯ ก็ยืนยันไปตามหนังสือที่ จ. ๓๓๒๕๘/๒๕๗๗
 ลงวันที่ ๒๕ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๗๗ เป็นเงินเดือนต้องหมื่นบาท ถ้าใช้
 ต้องหมื่นบาท เพราะฉะนั้นท่านและข้าพเจ้าคงเข้าใจกันแล้วในข้อนี้

นายมงคล รัตนวิจิตร ผู้แทนราษฎรจังหวัดนครศรีธรรมราช

กล่าวว่า เมื่อเราเห็นท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังยืนยันจนเป็น
 ครั้งที่ ๒ เราก็ก่อใจได้ นักว่าจะทำอะไรเพิ่มขึ้น แต่ตั้งท้ายกลับเหตุม
 บ้องกันเกี่ยวกับอะไรของท่านก็แล้วไปเถอะ แต่ว่าข้าพเจ้ายังข้องใจที่
 ท่านชัดมาปมาให้สภา ฯ และก็ชัดมาปไปให้กรรมการพิจารณาว่า
 พระราชบัญญัติงบประมาณ และในกรณีเช่นนี้จะมีอยู่เสมอ ความ
 จริงนั้นข้าพเจ้าขอยืนยันว่า ท่านรัฐมนตรีพูดเมื่อก่อนเองก็เป็นกรมา
 ธิการงบประมาณด้วย เราได้โต้เถียงกันเต็มที่แล้วท่านก็บอกด้วยอมเขา
 โดยเหตุการณ์เช่นนี้กัน ท่านทำอะไรมาอย่างไม่ขาดระอาค แต่ถึง
 ประชุมกรรมการไม่โง่งมประมาณท่าน เช่นนี้เราก็ไม่รู้อะไร
 กับท่าน เพราะว่าหลักฐานของท่านไม่พอ ข้าพเจ้าว่าถ้าออกจะเป็น
 เทคนิควิธีการบริหารที่ดีจะกล่าวถึงถ้าตั้งพิจารณาอยู่ ถ้าตั้งศึกษา
 อยู่จะศึกษาไปตั้งไหนกัน ราษฎรเป็นโง่หนกอยู่แล้ว จะตายอยู่แล้ว
 ก็ศึกษาเร็ว ๆ หน่อย รับดมมือทำหน่อย อย่าให้เกิดอะไรยุ่งกว่านี้เลย
 เท่าที่พูดมานเพื่อให้ฟังความเดือดร้อนทุกหย่อมหญ้า ขออย่าได้ศึกษา

ให้นานนักเลย ยิ่งนานวันเข้าการศึกษาจะไม่ทันการเลย กว่าจะ
 ดูกง่าใหม่

นายแฆ บุนิพันธ์ ผู้แทนราษฎรจังหวัดเพชรบุรี กล่าววา
 ญัตติขอเปิดอภิปรายใน เรื่องการ ปรับปรุงภาษ อากรของ เจ้าของญัตติ
 ได้แบ่งออกได้เป็นข้อ ๆ ข้อ ๑ ได้แยกออกเป็น ๒ ข้อ พุดถึงเรื่องว่าอากร
 ค่านาที่เก็บอยู่ในปัจจุบันไม่ถูกหลักภาษ แล้วได้แยกออกเป็นข้อ ๒ ว่า
 ให้หาทางปรับปรุงให้ยุติธรรม เช่น ก. เลิกอากรค่านา แล้วตั้งเก็บ
 ภาษอื่นแทนที่ หรือ ข. หาทาง ลดหย่อนแก่ผู้ทำนา ไม่พอ บริโภค
 ค. หาทางลดหย่อนแก่ผู้ทำนาเสียหยาบ ง. ปรับปรุงวิธีการเร่งรัดภาษ
 อากร แต่เท่าที่ข้าพเจ้าได้ฟังท่านรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
 ได้อภิปรายมาเดี๋ยวนี้ ดูเหมือนพุดไปแต่ในทางข้อ ๑ ในเรื่องวิธีการ
 เก็บภาษ คือ พุดแต่ในทางวิชาการคลัง ส่วนในข้อ ๒ ซึ่งได้มาถึง
 เรื่องให้เลิกอากรค่านาแล้วตั้งเก็บภาษอื่นแทนที่นั้น ก็ไม่เห็นท่านรัฐมนตรี
 ได้กล่าวในเรื่องนี้ ควรจะได้อีกบ้างเป็นข้อ ๆ ไปว่า ในเรื่องเลิกอากร
 ค่านาแล้วตั้งเก็บภาษอื่นแทนที่ ทางรัฐบาลจะเห็นอย่างไร จะควร
 เลิกหรือไม่ และจะคิด อ่านเก็บภาษอื่นแทนที่อย่างไร จะหาทาง
 ลดหย่อนให้แก่ผู้ทำนาไม่พอบริโภคนหรือไม่ทำนาเสียหยาบอย่างไร ทางรัฐบาล
 คิดอ่านจะลดหย่อนให้หรือไม่เพียงไร ข้าพเจ้ายังไม่ได้ฟังคำอภิปราย
 ของรัฐมนตรีในเรื่องนี้ ดูเหมือนจะพุดในทางวิชาการคลังเท่านั้น เช่น
 หลักภาษ, วิธีเก็บ, วิธีประเมินอะไรเหล่านั้น เป็นต้น พวกราษฎรได้เคย
 มาร้องแก่ข้าพเจ้ามากเหมือนกันบางคนก็พากันบ่นว่า รัฐบาลคอยแต่จะ
 ปรับปรุงเงินเดือนข้าราชการ ปรับปรุงวิธีการของข้าราชการพลเรือน
 เท่านั้น ส่วนพวกชาวนาจนจะตายอยู่แล้ว ยังไม่เห็นคิดช่วยปรับปรุง
 อะไร เขาต่างพากันว่าเช่นนั้น ความจริงถ้าพุดถึงประเทศสยามย่อมมี
 กันอยู่เดี๋ยวนี้ ชาวนาเป็นกระดูกสันหลังของประเทศ และพลเมืองของ

ประเทศสยามมีถึง ๗๕ เปอร์เซนต์ที่เป็นชาวนา เพราะฉะนั้นชีวิตของชาวนา
 จึงเป็นของสำคัญสำหรับประเทศสยาม เป็นเรื่องที่จะต้องปรับปรุงหรือ
 คิดบำรุงก่อนกิจการอย่างอื่น รัฐบาลจะอยู่ได้ก็ต้องด้วยอาศัยชาวนาอยู่
 ส่วนหนึ่งเหมือนกัน และเป็นส่วนใหญ่ด้วย ความจริงถ้าหากชาวนา
 ทrukโทรมก็เป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้ประเทศ Trukโทรมลงไป ด้วยเหมือนกัน
 ถ้าจะเปรียบก็เหมือนกับผู้ที่ปลูกต้นไม้ ถ้าหากว่าได้แค่ว่าเก็บกินอยู่เฉย ๆ
 ไม่มีการพรวนดินรดน้ำ เมื่อกันไม่ตายไปเจ้าของต้นไม้ก็ย่อมจะ Trukโทรม
 ไปด้วยเช่นเดียวกัน ในท่านซึ่งเคียวกันชาวนาเป็นกระดูกสันหลังของประเทศ
 ถ้ารัฐบาลไม่ช่วยบำรุงมีแต่การเก็บภาษีอากรค่านาทางเคียว หากว่าการทำ
 นาไม่ได้ผลดี พวกชาวนาต้องยากจนข้นแค้นลงหมดประเทศก็อาจจะตั้งอยู่ไม่
 ได้เหมือนกัน นอกจากนั้นเรื่องวิธีปฏิบัติซึ่งราษฎรได้เคยมาร้องกับข้าพเจ้า
 อยู่มาก กล่าวคือ วิธีปฏิบัติเท่าที่เป็นอยู่ในเวลานี้ ถ้าหากว่าผู้ใดทำนาเสีย
 หายเกินกว่า ๓ ใน ๓ ของอัตราที่ทำอยู่นั้น ยอมให้เจ้าของนาร้องขอ
 ดลดหย่อนได้ แต่วิธีการนั้นเป็นวิธีการที่ยังไม่ยุติธรรม คือกำหนดที่
 ไปทำการตรวจต้องว่าราษฎรจะทำนาได้เสียเพียงไรนั้น ใช้วิธีหรือวิธี
 คาคะเนเอาเท่านั้น สมมติว่ามีนา ๓๒ ไร่ ถ้าไม่ทำเกิน ๔ ไร่เช่นนั้น
 ก็ถือว่าเกินกว่า ๓ ใน ๓ จึงจะร้องขอลดหย่อนได้ ส่วนที่ทำหมดทั้ง ๓๒ ไร่
 เท่านั้นทำไม่ได้ผล เช่นน้ำท่วม หรือฝนแล้ง ชาวไม่ได้ผลดีเต็มที่
 เช่นนภาคเขตย่อยออกแล้วอาจเสียมากกว่า ๔ ไร่ แต่กำหนดผู้ใหญบ้านสำรวจ
 ว่าทำได้หมดชาวนาต้องเสียอากรค่านาเต็มทั้ง ๓๒ ไร่ ดังนั้นเป็นต้น ราษฎร
 ได้มาร้องยังข้าพเจ้ามากถึงวิธีการเก็บเช่นนี้ ควรหาทางเก็บภาษีในเรื่อง
 นี้ให้มีความยุติธรรมขึ้น ตัวอย่างเช่น นา ๓๒ ไร่ เราสมมติว่าต้องทำได้
 ชาว ๔ เกวียน ถ้านานนั้นตกลงเต็มหมดทั้ง ๓๒ ไร่ แต่ได้ชาวไม่ถึง ๒ เกวียน
 ๒๒ ถึงเช่นนั้น ชาวนาต้องเสียค่านาเต็มทั้ง ๓๒ ไร่ ทั้งนี้ไม่ยุติธรรม การทำ

นานเท่าใด ๓๒ ไร่จริง แต่หากว่าผลที่ได้ถ้าจะคิดไปแล้วเฉลี่ยเกินกว่า ๓ ใน ๓
 อย่างนี้ควรได้ลดหย่อน นี่เป็นข้อหนึ่งที่รัฐบาลน่าจะปรับปรุงวิธีการเก็บค่า
 นาให้ยุติธรรมขึ้น นอกจากนั้นเงินค่านาที่เก็บไม่ได้จากชาวนาจะได้มาบ้าง
 เวลานี้สัก ๓๐ เปอร์เซ็นต์ไม่ถึง นอกจากบางจังหวัดที่ได้มีการชลประทาน
 แล้ว ส่วนในจังหวัดเพชรบุรี การทำนาต้องอาศัยน้ำฝนเนื่องจากฝนแห้ง
 เสมอ บางแห่งทำนาไม่ได้เลยถึง ๕,๖ ไร่ก็มี และบางแห่งทำไม่ได้ถึง
 ๗,๘ ไร่ก็มี ก็ไม่ปรากฏว่าได้รับการช่วยเหลืออย่างใด ตั้งแต่เบ็ดเตล็ด
 มาเมื่อปี ๒๔๗๖ ทางรัฐบาลเคยแถลงนโยบายไว้ว่าจะจัดการทำชลประทาน
 ในจังหวัดเพชรบุรีภายใน ๔ ปี เวลานี้ก็เข้ามา ๓ ปีแล้ว ยังไม่ปรากฏ
 ว่ารัฐบาลได้จัดการไปเพียงไรในเรื่องการชลประทาน โดยเหตุนี้แหละ
 ข้าพเจ้าจึงเห็นว่าควรจะหาทางลดหย่อนให้แก่ผู้ทำนาไม่พอบริโภคน้ำ และผู้ทำ
 นาเสียหาย และหาวิธีปฏิบัติในทางเก็บภาษีอากรแก่ชาวนาให้ได้รับความ
 ยุติธรรมยิ่งขึ้น ก็คือว่าเก็บจากผลที่ได้จริง ๆ อย่าถือการทำตามเนื้อที่
 ของนา ควรจะถือผลของการเก็บเกี่ยวว่าต้องได้ชาวนามาเป็นจำนวนเท่าไร
 ในเนื้อนาที่ทำก็ได้แล้วจึงจะเก็บภาษี ถ้าได้ผลไม่ถึงตามกำหนดควรจะลดหย่อน
 เพียงไร ควรจะเป็นเช่นนั้น

พระยาไชยยศสมบัติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง กล่าว
 ว่า ญัตติที่เสนอขออภิปรายทั่วไปในชั้นแรกก็พูดถึงว่า การปรับปรุงภาษี
 อากรทั่วไป แต่ว่าดูเหมือนเท่าที่ข้าพเจ้าฟังจะเข้าใจได้นั้นก็เพียงแต่ว่าใน
 เรื่องอากรค่านาเป็นส่วนใหญ่ ส่วนอื่น ๆ ก็คงเป็นอันที่ตกลงกันแล้วว่าจะไม่
 เป็นปัญหาสำคัญอะไร การเก็บภาษีอากรนั้นทางฝ่ายบริหารจำจะต้อง
 มองคุดหยาดแน่ คือในแง่ที่เสียภาษีได้หรือไม่ ในแง่การเมืองและในแง่
 ที่เป็นพหุเมืองของชาติ เพราะเหตุว่าภาษีอากรที่เก็บมานั้นใช้ว่าเราจะ
 มาเก็บไว้เปล่า ๆ จำต้องมองดู คือการบำรุงให้ทั่วถึงกันและหวังว่าคงจะ
 เห็นโดยทั่วกันแล้วว่า การเก็บภาษีอากรนั้นไม่หมกมิดใครจะเก็บดีกว่าที่ตน

ด้วยเหตุว่า ที่ดินเป็นหัตถ์สำคัญในการเก็บภาษ้อากรจึงได้ใช้เป็นมาตรฐาน
 สำหรับคำนวณ แต่ที่โดยเหตุที่ประเทศเราเป็นประเทศที่ไม่ได้คำนวณ
 การปรับปรุงภาษ้อากรมา ในไม่ช้าเองจึงจำเป็นต้องกระทำในชั้น
 แรกแห่งการเก็บภาษ้อากร ออกเป็น หลายประเภทเช่นนี้ มิใช่ว่าเป็นวิธีใหม่
 ประเทศต่าง ๆ ก็เคยได้คำนวณมา แต่เมื่อเขาได้เจริญแล้วเขาก็แก้ไขคิด
 แปลงเพื่อให้เหมาะแก่กาลสมัย ส่วนของเรานับรัฐบาลก็เห็นอยู่ว่าสม
 ควรที่จะปรับปรุงแต่ก็ได้ตั้งใจจะปรับปรุงอยู่เหมือนกัน ที่ว่าศึกษาและ
 ไม่ได้ทำอะไรนั้น เป็นการที่ออกจะรุนแรงและทมิฬไปสักหน่อยหนึ่ง
 แก่ทั้งการที่จะ ปรับปรุงภาษ้อากรใด ๆ บ่อจะไปกระทบ กระเทือนภาษ้อากร
 อื่น ๆ ด้วย คงที่รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลังได้แถลงไว้
 แล้วนั้น เฉพาะเรื่องอากรค่านานทางกระทรวงการคลังเอง จะได้พยายาม
 เสนอร่างพระราชบัญญัติ อากรค่านานให้ มา สู่สภา ฯ นี้เพื่อได้ พิจารณาโดย
 เร็ว แต่ว่าก็เป็นธรรมดาอยู่เอง ซึ่งภาษ้อากรชนิดหนึ่งย่อมกระทบ
 กระเทือนถึงภาษ้อากรชนิดอื่น ก็จำเป็นจะต้องพิจารณาให้รอบคอบ
 ขอบใหญ่ในเรื่องภาษ้อากรค่านานเท่าที่ข้าพเจ้าได้ฟังมานั้น คุหนักไปในทาง
 ปฏิบัติยังกว่าในหลักการ ส่วนในหลักการก็เป็นอันรับกันอยู่ว่าควรจะมี
 ข้าพเจ้าเองเห็นว่า จนกว่าเราจะพร้อมที่จะเก็บภาษ้อากรแล้ว อากร
 ค่านานจำเป็นจะต้องเก็บต่อไป และเมื่อเราเก็บและจัดการเก็บภาษ้อากร
 ได้คืออันเนื่องมาจากอากรค่านาน ก็ยึดถืออากรค่านานเป็นหลักการไว้
 ก่อน ถ้าหากว่าเด็กเสียทีเดียว ในการที่เราจะเก็บภาษ้อากรที่หลังก็จะ
 เกิดครวญ ความเดือดร้อนก็จะเกิดขึ้นเป็นอันมาก ใช่แต่เท่านั้น ใน
 ขณะนี้ในการบำรุงต่าง ๆ ของเรา ท่านทั้งหลายก็คงทราบอยู่ว่ายังขาด
 อยู่เป็นอันมาก เช่นในการบำรุงการศึกษา ในการบำรุงเศรษฐกิจใน
 การบ่มถนอมราชอาณาจักร เหล่านี้ยังต้องการเงินอยู่ทั้งนั้น และรัฐ-
 มาณก็ได้รับอยู่แต่เหมือนกันว่าจะแบ่งปันรายได้ให้แก่เทศมณฑล เมื่อเช่น

ถ้าเราเลิกถามราคาเราจะหารายได้ขึ้นให้แก่เทศบาลได้อย่างไร ข้าพเจ้า
จึงขอวิงวอนว่า ในส่วนอาคารค่านานี้เมื่อรัฐบาลได้เสนอร่างพระราช
บัญญัติขึ้นมาแล้วก็ขอได้พิจารณาด้วยดี และขอให้ยกบัญญัติของต่าง ๆ
ไปพูดจากันในคราวนั้น ส่วนข้อขัดข้องต่าง ๆ ในทางปฏิบัติก็ ในหลักการ
ก็ ทางรัฐบาลน่าจะได้พยายามที่จะปรับปรุงให้สัมพันธ์กับข้อเท็จจริงซึ่ง
ทางฝ่ายเจ้าหน้าที่ได้มออยู่

นายเลียง ไชยกาล ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าว
ว่า เมื่อได้ฟังคำแถลงของท่านรัฐมนตรีแล้วออกมากลาง ๒ ท่านก็รู้สึกว่าเป็น
ที่น่าจะเต็มไปด้วยความหวัง ในทางที่จะช่วยรักษาประโยชน์ของราษฎรได้
มากขึ้น เพราะฉะนั้นเวลานี้ก็ได้เวลาแล้ว ข้าพเจ้าใคร่ขอเสนอให้ผ่าน
ระเบียบวาระไป

นายทองกระจาย รัชตะวรรณ ค.ย. เกียง ทองสงยา นาย
มงคล รัตนวิจิตร รับรอง

ประธานสภา ฯ กล่าวว่ามีผู้เสนอ และมีผู้รับรองโดยถูก
ต้องแล้ว มีผู้ใดจะขัดข้องหรือไม่ เมื่อไม่มีใครขัดข้อง ให้ผ่านระเบียบ
วาระนี้ไป

นายมนูญ บริสุทธิ ผู้แทนราษฎรจังหวัดสุพรรณบุรี กล่าว
ว่า ข้าพเจ้าขอจะให้ทราบแน่ว่า พระราชบัญญัติฉบับนี้จะเสนอในสมัยหรือ
สมัยไหน ก่อนที่จะได้ผ่านไป

ขุนสมาหาร หิตะคดี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการคลัง
กล่าวว่า เสนอในสมัยนี้

พระพิไสยสุนทรการ ผู้แทนราษฎรจังหวัดภูเก็ต กล่าว
ว่า ถ้าพูดเฉพาะค่านายอย่างเดียว ข้าพเจ้ายังข้องใจ ก็ขอว่าควรจะต้องตั้ง
ด้วย เพราะมีประโยชน์เป็นกระดูกสันหลังของประเทศด้วยเหมือนกัน

ประธานสภาฯ กล่าวว่า นี่เสร็จแล้ว แต่ว่าในปัญหาที่อภิปราย
นั้นผู้ใดที่ขอร้องบ้างที่จะขอให้ผ่านระเบียบวาระไป เมื่อไม่มีผู้ใดขอร้อง
ก็ถือว่าเป็นการผ่านระเบียบวาระเรื่องนี้ไป ทั้งนี้มติที่ควมของนายทองม้วน
ก็ขอขอร้องให้มีการประชุมอาทิตย์ละ ๓ ครั้ง

นายเลียง ไชยกาล ผู้แทนราษฎรจังหวัดอุบลราชธานี กล่าวว่า
ความจริงก็เห็นเจตนาดีของผู้เสนอ แต่ว่าหน้าที่รับผิดชอบเจ้าก็คิดว่าน่าจะ
เป็นหน้าที่ของรัฐบาลมากกว่า พวกเราเป็นแต่เพียงรักษาค้น ไบ ก้าน อะไร
ความเรื่องเท่านั้น

นายกรัฐมนตรี กล่าวว่า รัฐบาลขอตัดใจหัดจะ ๒ ครั้ง เพราะ
ว่าเวลานั้นระเบียบวาระก็ยังไม่ได้มากนัก

ประธานสภาฯ กล่าวว่า รัฐบาลขอ ๒ ครั้ง ไม่มีใครขอร้อง
จะถือว่าเป็นอันผ่านไป เลิกประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๓๕ นาฬิกา

ทองอยู่ พุ่มพุ่ม	ปฟพ บุญหลง ผู้จกรายงาน
นายเทียบ นันทแพทย์	ประเสริฐ บัณฑุรักษ์ ,,
เขียน กาญจนพันธ์	บุญช่วย สุกนธมภ์ ,,
แฉะ บุญพันธ์	ศิริ อินทร ,,
บุญแถม บิดยานนท์	กิน จุฑารพ ,,
ทองคำ ศถายโสภา	เตียงฮ้อ ศรีสวัสดิ์ ,,
บุญศิริ เทพาคำ	ประเทือง อินทร ,,
ขุนศรีศักดิ์ศรี	ฉิม สัจจะเวท ,,